

Transect-rapport 3123

Achtmaal, Zuidrand Gemeente Zundert (NB)

Een inventariserend veldonderzoek d.m.v. proefsleuven,
karterende en waarderende fase

transect

ARCHEOLOGISCH ONDERZOEK ► ADVIES

Colofon

Titel	Achtmaal, Zuidrand. Gemeente Zundert (NB). Een inventariserend veldonderzoek d.m.v. proefsleuven, karterende en waarderende fase
Rapportnummer	Transect-rapport 3123
Auteurs	E. Mol
Veldwerk	A.M.I. van Waveren (senior KNA archeoloog) en T. van Cruchten (archeoloog MA)
Versie	Definitieve versie
Datum	25-02-2021
Projectnummer	20100028
Onderzoeksmelding	4918226100
Opdrachtgever	Schoenmakers Advies Molenzicht 2 4881 BW Zundert
Uitvoerder	Transect b.v. Overijsselhaven 127 3433 PH Nieuwegein
Bevoegde overheid Adviseur namens bevoegde overheid	Gemeente Zundert Deskundigen van Programmabureau Regio West Brabant (RWB / mevr. A. Kooi)
Beheer en plaats documentatie	Transect b.v., Nieuwegein
Omslagafbeelding	Sfeerfoto van het veldwerk

Autorisatie		
Naam	Datum	Paraaf
Drs. A.A. Kerkhoven Senior KNA Archeoloog	25-02-2021	

ISSN: 2211-7067

© Transect b.v., Nieuwegein

Niets uit deze uitgave mag worden vermenigvuldigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie of op welke wijze dan ook zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgevers.

Transect aanvaardt geen aansprakelijkheid voor eventuele schade voortvloeiend uit de toepassing van de adviezen of het gebruik van de resultaten van dit onderzoek.

Samenvatting

In november 2020 heeft Transect b.v. een proefsleuvenonderzoek uitgevoerd in plangebied 'Zuidrand' in Achtmaal (gemeente Zundert). Het plangebied, tevens het onderzoeksgebied, heeft een oppervlakte van ca. 1,8 ha. De aanleiding voor het onderzoek is het voornemen om een nieuwe woonwijk te realiseren, bestaande uit veertig percelen met een woning, een schuur of garage en een tuin. Daarnaast zal nieuwe infrastructuur en nutsvoorzieningen benodigd zijn. Tot op welke diepte de toekomstige bodemverstoringen zullen reiken is nog onbekend.

Op de gemeentelijke archeologische beleidskaart ligt het plangebied ter hoogte van zones die archeologisch waardevol zijn en zones die een hoge archeologische verwachting hebben. Gezien de geplande bodemverstoringen de grenswaarden van >100 m² en dieper dan 40 cm -Mv overschrijden, is in het kader van een bestemmingsplanwijziging archeologisch onderzoek verplicht gesteld.

In een eerder stadium is in het plangebied een bureau- en booronderzoek uitgevoerd (Van Bussel en Rap 2020). Uit het bureauonderzoek bleek een middelhoge verwachting voor de periode Laat-Paleolithicum-B tot Neolithicum, door de ligging op de flank van een dekzandrug. Voor de periode Bronstijd tot Vroege-Middeleeuwen is een tweeledige verwachting vastgesteld. Een lage verwachting indien geen veen binnen het plangebied aanwezig is; en een middelhoge verwachting indien wel veen aanwezig is. Vanwege het ontbreken van bebouwing op historische kaarten gold een lage verwachting voor bebouwingsresten uit de Late-Middeleeuwen/Nieuwe tijd. Voor het aantreffen van sporen van landgebruik uit deze periode was de verwachting middelhoog.

De bevoegde overheid (gemeente Zundert) heeft op basis van bovenstaande resultaten besloten dat vervolgonderzoek noodzakelijk was. Het vervolgonderzoek is uitgevoerd in de vorm van een proefsleuvenonderzoek (KNA 4.1, protocol 4003 Inventariserend veldonderzoek, proefsleuven).

Het doel van het proefsleuvenonderzoek is het vaststellen of archeologische waarden in het plangebied aanwezig zijn. De eventuele archeologische vondsten, sporen en/of structuren worden vervolgens gewaardeerd op fysieke kwaliteit (gaafheid, conservering) en inhoudelijke kwaliteit (zeldzaamheid, informatiewaarde, ensemblewaarde en representativiteit), waarmee wordt vastgesteld of het om (een) behoudenswaardige vindplaats(en) gaat.

Resultaten

In het noordwesten en het centrale deel van het plangebied, is onder de recente bouwvoor (een restant van) een oud bouwlanddek aanwezig van circa 20-40 cm dikte. Bij de overige werkputten is het bouwlanddek afwezig. De bouwvoor bevat vondsten die overwegend uit de Midden-/Late-Nieuwe tijd dateren, waaronder roodbakkerd aardewerk, industrieel wit en fragmenten kleipijpjes. Het bouwlanddek bevat een scherf van een steengoed mineraalwaterkruik uit de tweede helft van de negentiende eeuw. De laag is daarmee globaal in de Nieuwe tijd te dateren. Aan de hand van één scherf kunnen geen uitspraken worden gedaan over de periode(s) van bemesting/ophoging en/of bewerking van de laag. In met name het zuidwestelijk deel van het plangebied werden in de top van het onderliggende dekzand restanten van een B/BC-horizont aangetroffen. Meer (noord)oostelijk, resteerde soms nog een relatief intacte B(h)-horizont alvorens deze over gaat in de C-horizont. Het voorkomen van restanten podzolbodems in de pleistocene ondergrond duidt op een relatief intact archeologisch niveau. Dit geldt niet voor het terreindeel ten noordoosten van de Van Linschotstraat. Hier is het archeologisch niveau grootschalig verstoord.

Met name in het noordwesten zijn grondsporen aanwezig. De sporen hebben geen hoge spoordichtheid. Het gaat om enkele paalsporen, een sloot, enkele ondiepe kuilen en een mogelijke

waterkuil. Daarnaast zijn in het zuiden en het centrale deel van het plangebied enkele 'solitaire' fenomenen aanwezig. Het gaat om losse paalsporen, kuilen en greppels. Een duidelijk onderling verband tussen de paalsporen, ten aanzien van bijvoorbeeld een gebouwstructuur, is niet aanwezig. Mogelijk gaat het om palen van voormalige hekwerken.

De sloot en enkele greppels lijken op basis van historisch kaartmateriaal uit de Midden-/Late-Nieuwe tijd te dateren. De vondsten die in de betreffende sporen zijn aangetroffen sluiten hier, voor wat betreft datering, op aan. De overige sporen dateren zeer waarschijnlijk ook uit de Nieuwe tijd. Dit is gebaseerd op uiterlijke kenmerken als kleur, kleurstructuur, vorm en de scherpe spoorcontouren. Vanwege het gebrek aan vondstmateriaal in de sporen, kon de datering voor deze sporen niet bevestigd worden.

In het plangebied komen vooral keramische vondsten voor. Het aardewerk wordt met name vertegenwoordigd door roodbakkend aardewerk, industrieel wit en steengoed. Daarnaast zijn enkele fragmenten baksteen en kleipijp verzameld. Verder zijn ijzeren objecten aangetroffen zoals spijkers, nagels en een stuk (sub)recent pijp/leiding. De overige materiaalcategorieën betreffen natuursteen (leisteel, kalksteen), glas (vensterglas) en plastic (dop van een vuurpijl). Op een enkele uitzondering na betreft het vondsten uit de moderne bouwvoor.

Waardering

De bodemopbouw is - uitgezonderd de genoemde verstoringen in het uiterste noordoosten - archeologisch intact. Wel is het aantal sporen voor de grootte van het plangebied i.c.m. de relatief goed geconserveerde bodem beperkt. De conservering van de sporen zelf is gemiddeld. Op basis van de bovenstaande kenmerken scoort het terrein voor wat betreft gaafheid 'middelhoog'. Het vondstmateriaal is ten slotte van lage kwaliteit (iets versleten, weinig diagnostische kenmerken, kleine fragmenten). Inhoudelijk scoren de aangetroffen resten laag. Het gaat zeer waarschijnlijk om 'sporen van landgebruik uit de Nieuwe tijd'. De losse sporen vertonen weinig tot geen samenhang. Daarnaast zijn de sporen niet zuiver te dateren, vanwege het gebrek aan vondstmateriaal in de sporen. De sporen, zonder duidelijk archeologische context, vertegenwoordigen een lage informatiewaarde. Ook op de andere kwaliteitscriteria scoren de aangetroffen resten om de bovengenoemde redenen laag. We kunnen concluderen dat met het onderzoek geen sporen zijn aangetroffen die zouden kunnen duiden op de aanwezigheid van een behoudenswaardige vindplaats.

Conclusie en advies

Het proefsleuvenonderzoek heeft daarmee de archeologische verwachting uit het bureau- en booronderzoek niet kunnen bevestigen. Er is geen behoudenswaardige vindplaats aangetroffen. Evenmin wordt nog een behoudenswaardige vindplaats binnen het plangebied verwacht.

Vanwege het ontbreken van een behoudenswaardige resten adviseren wij om het plangebied archeologisch vrij te geven voor de voorgenomen ontwikkelingen.

Het proefsleuvenonderzoek betreft een steekproef. Wij attenderen erop, dat ondanks het uitgevoerde onderzoek bij grondwerkzaamheden alsnog archeologische resten kunnen worden aangetroffen. Hiervoor geldt vanuit de Erfgoedwet een wettelijke verplichting om archeologische resten te melden. Dit kan via de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed (RCE) te Amersfoort, dan wel via de gemeente.

Inhoud

1.	Aanleiding.....	7
2.	Vooronderzoek.....	9
3.	Doel	13
4.	Methodiek	14
5.	Resultaten	16
6.	Waardestelling	29
7.	Beantwoording onderzoeksvragen	31
8.	Conclusie en advies	34
9.	Geraadpleegde bronnen	35
Bijlage 1.	Archeologische periode-indeling voor Nederland	37
Bijlage 2.	Toekomstige situatie	38
Bijlage 3.	Puttenplan	39
Bijlage 4.	Allesporenkaart	40
Bijlage 5.	Vlaktekeningen.....	44
Bijlage 6.	ASK op kadastrale minuut 1811-1832	66
Bijlage 7.	Overzichtsfoto's per werkput.....	70
Bijlage 8.	Sporen- en lagenlijst.....	81
Bijlage 9.	Vondstenlijst.....	83
Bijlage 10.	Profieltekeningen en beschrijvingen.....	88

1. Aanleiding

Provincie	Noord-Brabant
Gemeente	Zundert
Plaats	Achtmaal
Toponiem	Zuidrand
Kaartblad	49H
Perceelnummer(s)	ZDT02 F5674, F5978, F6194, T867, T868, T872 en T876
X-,Y-Coördinaten	99.407 / 385.192
Oppervlakte plangebied	Circa 1,8 ha
Oppervlakte onderzoeksgebied	Circa 1,8 ha
Huidig grondgebruik	Grasland

In november 2020 heeft Transect b.v.¹ een proefsleuvenonderzoek uitgevoerd in plangebied 'Zuidrand' in Achtmaal (gemeente Zundert; zie figuur 1). Het plangebied heeft een oppervlakte van ca. 1,8 ha. Het onderzoeksgebied beslaat het totale plangebied. Het gebied was bij aanvang van het onderzoek een grasland. Alleen de Van Lanschotstraat doorsnijdt het plangebied.

De aanleiding voor het onderzoek is het opstellen van een nieuw bestemmingsplan. De initiatiefnemer is voornemens een nieuwe woonwijk te realiseren (zie bijlage 2). Voor de realisatie van de woonwijk worden veertig nieuwe percelen gerealiseerd met daarop ieder een woning, een schuur of garage en een tuin. Tussen de verschillende woningen worden paden en een straat aangelegd, met daarlangs groenvoorzieningen, parkeerplaatsen, een speeltuin en een park met waterpartij. Voor de woningen worden nieuwe nutsvoorzieningen aangelegd. Voor de realisatie van de nieuwe woonwijk zullen derhalve in het hele plangebied ontgravingen plaatsvinden. Tot op welke diepte de woningen en schuren/garages worden gefundeerd en of hieronder kelders worden aangelegd is nog niet bekend. Tevens is onbekend tot welke diepte graafwerkzaamheden in het kader van publieke voorzieningen en nutsvoorzieningen zullen reiken.

Op de gemeentelijke archeologische beleidskaart is het plangebied gekarteerd in een zone met aanduiding '*archeologisch waardevol gebied 4: verwachtingswaarde archeologie hoog (gebied met een hoge archeologische verwachting)*' (Weterings- Korthorst 2011). Een klein deel van het noorden is gekarteerd als '*archeologisch waardevol gebied 2: waarde archeologie hoog (archeologisch waardevolle terreinen)*' en een klein deel in het oosten als '*archeologisch waardevol gebied 5: verwachtingswaarde archeologie middelhoog (gebied met een middelhoge archeologische verwachting)*'. De zoneringen op de beleidskaart hangen samen met de ligging van het plangebied aan de rand van de historische kern van Achtmaal. Gezien de geplande bodemverstoringen de grenswaarden van >100 m² en dieper dan 40 cm -Mv overschrijden, is archeologisch onderzoek in het kader van de bestemmingsplanwijziging verplicht gesteld.

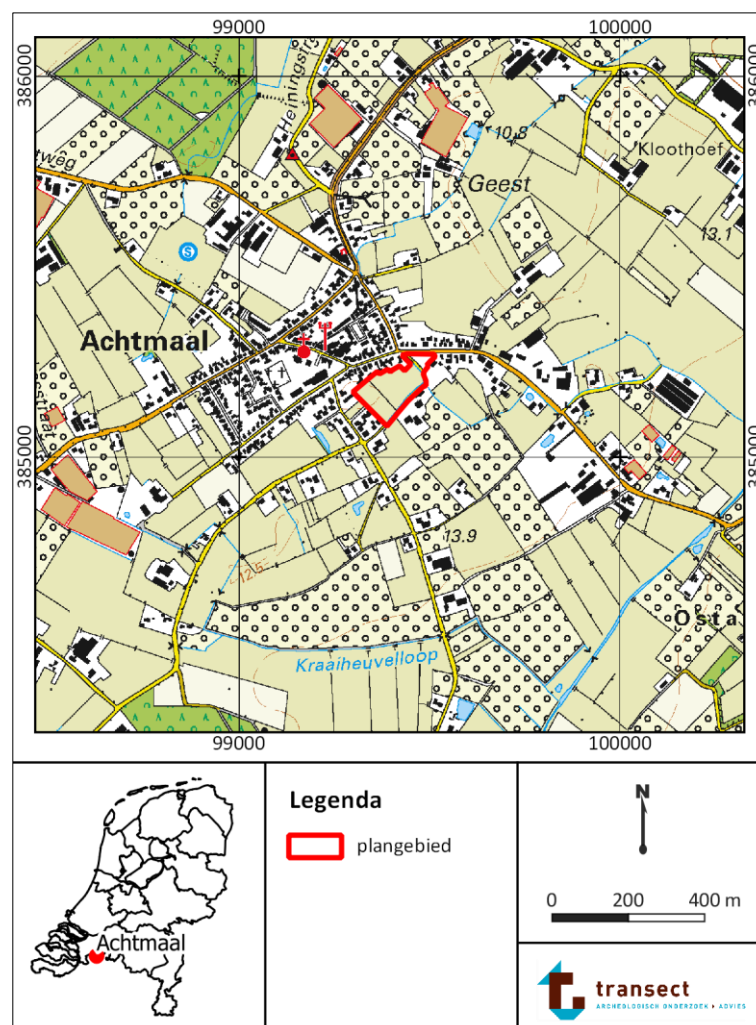
In een eerder stadium is in het plangebied een bureau- en booronderzoek uitgevoerd (Van Bussel en Rap 2020). Uit het bureauonderzoek bleek een middelhoge verwachting voor de periode Laat-Paleolithicum-B tot Neolithicum, door de ligging op de flank van een dekzandrug. Voor de periode Bronstijd tot Vroege-Middeleeuwen is een tweeledige verwachting vastgesteld. Een lage verwachting indien geen veen binnen het plangebied aanwezig is en een middelhoge verwachting indien wel veen aanwezig is. Vanwege het ontbreken van bebouwing op historische kaarten gold een lage verwachting

¹ Transect b.v. voldoet aan de eisen zoals gesteld in de kwaliteitsnorm 'BRL SIKB 4000', versie 4.1, en is gecertificeerd door middel van een procescertificaat. Transect b.v. is certificaathouder van de volgende protocollen: 'KNA Protocol 4001 Programma van Eisen', 'KNA Protocol 4002 Bureauonderzoek', 'Protocol 4003 Inventariserend Veldonderzoek, variant Overig', 'Protocol 4003 Inventariserend Veldonderzoek, variant Proefsleuven' en 'Protocol 4004 Opgraven', en staat geregistreerd bij het RCE en de SIKB.

op het aantreffen van bebouwingsresten uit de periode Late-Middeleeuwen/Nieuwe tijd. Op het aantreffen van sporen van landgebruik uit deze periode was de verwachting middelhoog.

De bevoegde overheid (gemeente Zundert) heeft op basis van bovenstaande resultaten besloten dat vervolgonderzoek noodzakelijk was.

Het vervolgonderzoek is uitgevoerd in de vorm van proefsleuvenonderzoek (KNA 4.1, protocol 4003 Inventariserend veldonderzoek, proefsleuven). Het doel is het toetsen van de archeologische verwachting uit het vooronderzoek door het opsporen en het waarderen van eventueel aanwezige archeologische resten. Het onderzoek is uitgevoerd conform de eisen van de bevoegde overheid (vastgelegd in het Programma van Eisen; Van Bussel 2020) en de Kwaliteitsnorm Nederlandse Archeologie, versie 4.1 (KNA 4.1). Dit rapport beschrijft de resultaten van het onderzoek.

Figuur 1. Topografische kaart met de locatie van het plangebied.

2. Vooronderzoek

Landschappelijke context

Landschappelijk gezien bevindt het plangebied zich in het westelijk deel van het Zuid-Nederlands zandgebied (Berendsen 2005). De pleistocene afzettingen zijn afgezet door een netwerk van kleine rivieren, dat vanuit België in noordelijke en oostelijke richting afwaterde. Ook bestaat een klein deel van deze afzettingen uit eolisch sediment, dat als gevolg van de relatief droge en koude omstandigheden en harde winden door verstuivingen is afgezet. Deze afzettingen zijn in de omgeving van het plangebied aangetroffen op relatief geringe diepte, vanaf 2,75 m -Mv (10,18 m +NAP; bron: www.dinoloket.nl, boring B49H0003). Vanaf het einde van het pleistoceen is de Formatie van Stamproy bedekt geraakt met een dun pakket dekzand (Laagpakket van Wierden, Formatie van Bostel; De Mulder *et al.*, 2003). Dit zand bevindt zich in de omgeving van het plangebied (nagenoeg) aan de oppervlakte. Door gunstige (warme) klimaatomstandigheden en groeiende vegetatie, heeft in de top van het dekzand tijdens het Holoceen bodemvorming (*podzolering*) kunnen optreden (vanaf circa 10.000 jaar geleden).

Volgens de geomorfologische kaart ligt het plangebied op terrasafzettingsswellingen, die zijn bedekt of opgevuld met dekzand (Alterra, 2017). Zowel ten noorden als ten zuiden ervan liggen kleine dekzandkopjes ('dekzandruggen').

De ligging op de flank van een dekzandrug maakt dat het plangebied in het verleden een gunstige locatie heeft gevormd voor bewoning (vanaf het Laat-Paleolithicum-B). Hoewel zich in de periode vanaf het Neolithicum in de omgeving van het plangebied veen heeft kunnen vormen, zijn bij het vooronderzoek geen aanwijzingen gevonden dat ook het plangebied overdekt was met veen (Van Bussel en Rap 2020). Doordat het plangebied hoog en droog in het landschap is blijven liggen, heeft het ook in de periode Bronstijd tot Vroege-Middeleeuwen een aantrekkelijke bewoningslocatie gevormd. Volgens het Algemeen Hoogtebestand Nederland (bron: AHN.nl) ligt het huidige maaiveld op een hoogte tussen 12,0 en 13,5 m +NAP (bron: www.ahn.nl; zie bijlage 4).

Archeologische situatie

Er heeft in het plangebied, voorafgaand aan het vooronderzoek, niet eerder archeologisch onderzoek plaatsgevonden. Ook zijn in het plangebied geen vondstmeldingen bekend.

Het plangebied bevindt zich aan de rand van de kern van Achtmaal. Ongeveer 10 m ten oosten van het plangebied is bij een booronderzoek een grotendeels verrommelde ondergrond aangetoond. Verder kwam ook een demping of sloot uit de Nieuwe tijd voor (Kremer *et al.*, 2004; onderzoekmelding 2057492100). Aan de Van den Berghstraat 4, 65 m ten noorden van het plangebied, is middels een vooronderzoek een verwachting vastgesteld op archeologische resten uit de periode Laat-Paleolithicum tot Late-Middeleeuwen (Mientjes, 2013; onderzoekmelding 2407947100). Bij een proefsleuvenonderzoek op dit terrein zijn sporen en vondsten aangetroffen van (recente) kuilen, paalkuilen en greppels met bouwpuin, glas en plastic. De sporen dateren uit de 19^e en 20^e eeuw. Omdat de resten niet als behoudenswaardig gewaardeerd zijn, is geadviseerd het gebied archeologisch vrij te geven (Rondags & Verhoeven, 2013).

Circa 330 m ten oosten van het plangebied zijn vergelijkbare resultaten geboekt met voornoemde onderzoeken. Hier was echter boven het dekzand nog wel sprake van een esdek. Er is een slootvulling aangeboord uit 1937 (Benerink, 2013a; onderzoekmelding 2403686100). Een vervolgonderzoek was naar het advies van de Omgevingsdienst Regio West-Brabant niet noodzakelijk.

Verder zijn bij een booronderzoek op circa 430 m ten noordoosten van het plangebied een esdek en een cultuurlaag met fosfaatvlekken aangeboord. Ook was plaatselijk sprake van een restant van een B-

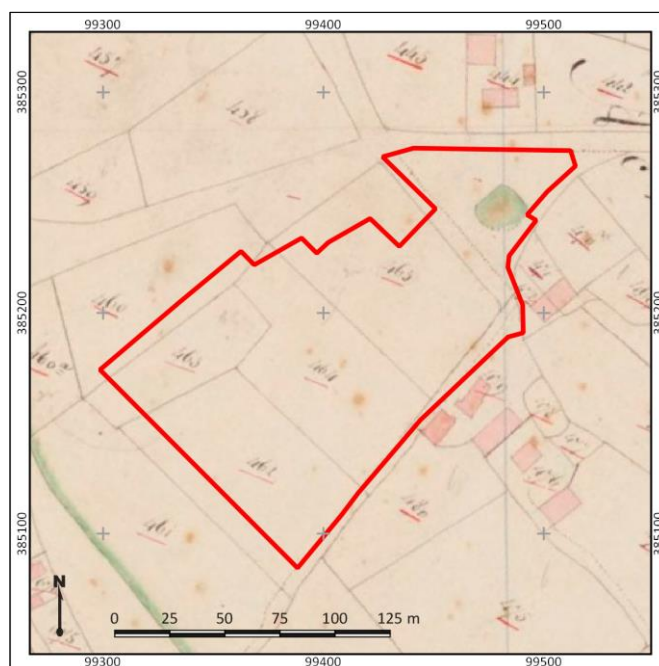
horizont. Aan de hand hiervan is geadviseerd een vervolgonderzoek uit te voeren (Benerink, 2013b; onderzoekmelding 2125401100). Een vervolgonderzoek is (nog) niet aangemeld in Archis3.

Tot slot zijn in de omgeving van het plangebied, binnen 1200 m, een zevental vondstmeldingen gedaan. De vondstmeldingen hebben met name betrekking op resten uit de periode Laat-Paleolithicum tot Neolithicum en beschrijven de vondsten van vuurstenen werktuigen, afval van vuursteenbewerking en werktuigen van *Wommersom* kwartsiet (vondstmeldingen 2903391100, 3266806100, 3225869100, 2901909100 en 3267008100). Al deze vondsten zijn gedaan in gebieden met een landschappelijke ligging die vergelijkbaar is met die van het plangebied, namelijk de flank of de top van een dekzandrug of terrasafzettingswelingen. Verder hebben twee vondstmeldingen betrekking op laatmiddeleeuws aardewerk (vondstmeldingen 3214139100 en 3214147100). Deze vondsten zijn gedaan bij boringen op circa 110 en 650 m ten noordoosten van het plangebied (Verhoeven en Roymans 2004).

Historische situatie

Het plangebied ligt net ten zuidoosten van de historische kern van Achtmaal. De eerste vermelding van Achtmaal dateert uit 1295. Pas vanaf 1862 is de huidige kern ontstaan, toen Achtmaal als parochie werd afgesplitst van Zundert (bron: www.bhic.nl). Het oudste gebouw uit de stichtingsperiode van de kern staat op ongeveer 135 m ten noordwesten van het plangebied. Het betreft de Rooms-katholieke kerk van de Heilige Cornelius, gebouwd in 1863 aan de Pastoor de Bakkerstraat 8 (rijksmonumentnummer 519323).

Op grond de Oorspronkelijk Aanwijzende Tafelen (OAT) bij het Kadastrale Minuutplan van 1811-1832 heeft aan het begin van de negentiende eeuw geen bebouwing gestaan (figuur 2). Het plangebied was in die tijd in gebruik als weiland en hakhoutbos. Net ten zuidoosten van het plangebied bevond zich in deze periode een erf met bebouwing. In het oosten van het plangebied was ten minste vanaf dezelfde periode een blusvijver aanwezig. Percelen waren van elkaar afgescheiden middels perceelsloten en/of houtwallen of struiken. Hierbij hebben in elk geval aan de westkant egalisaties of ophogingen plaatsgevonden.

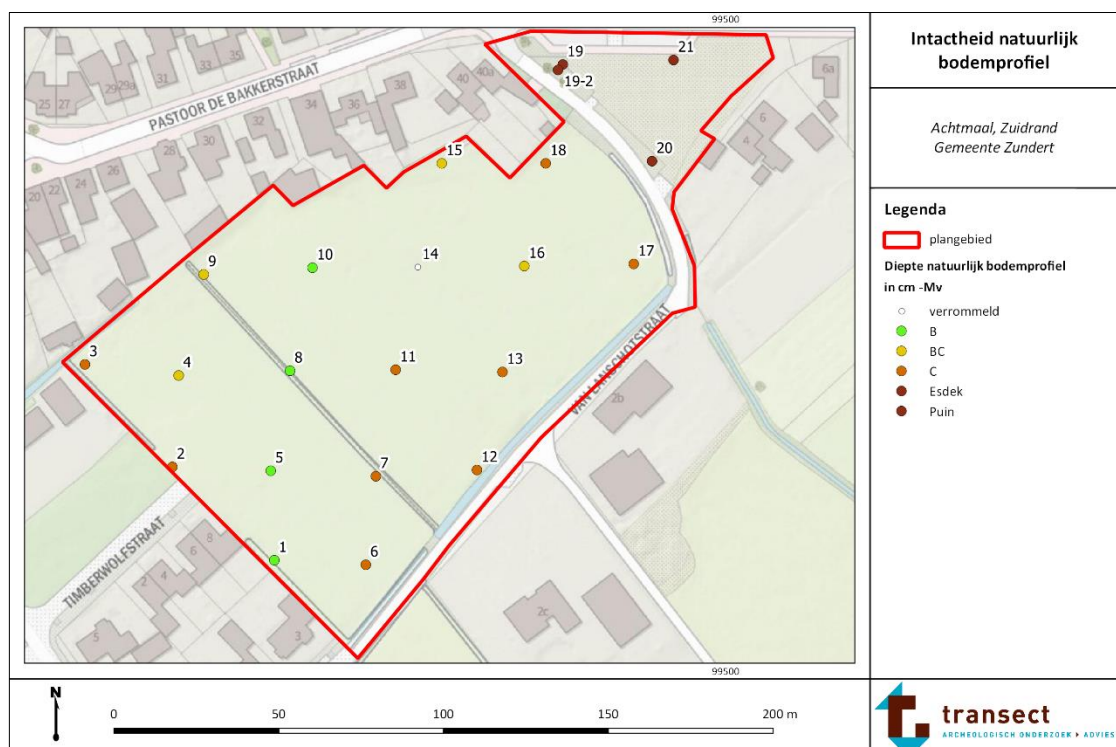
Figuur 2. Uitsnede van het Kadastraal Minuutplan van 1811-1832. Het plangebied is met rode lijnen gekarteerd (bron kaart: Beeldbank RCE).

Op een kaart uit 1980 staat in het oosten van het plangebied en in het noordwesten bebouwing weergegeven. De bebouwing in het noordwesten is tussen 1988 en 1990 afgebroken. De bebouwing in het oosten is gesloopt in de periode 2006-2010, waarna dit deel van het plangebied in 2014-2015 opnieuw bebouwd is geweest. Momenteel is het plangebied in gebruik als grasland en bevindt zich in het plangebied een deel van de Van Lanschotstraat.

Zowel de realisatie als de sloop van de bebouwing kan in het plangebied hebben geleid tot bodemverstoringen. Het feit dat het plangebied als landbouwgrond heeft gediend kan geleid hebben tot periodieke jaarlijkse of meerjaarlijkse grondverbeteringen, waarbij de bodem tot op grotere diepte zou kunnen zijn omgezet.

Booronderzoek

Bij het vooronderzoek zijn in het plangebied 21 verkennende boringen gezet (zie figuur 3). De boringen gingen tot maximaal een diepte van 105 cm -Mv. In de boringen is de Formatie van Stamproy niet aangeboord. De intacte top van het dekzand (Formatie van Bortel) is wisselend over het plangebied aangetroffen op diepten tussen 15 en 95 cm -Mv. Het ondiepst kwam het dekzand voor op de locaties waarop, op basis van het AHN, perceelstoppen te verwachten waren. Naar de randen van het plangebied neemt de diepte van het dekzand toe. Zo was in boring 3 sprake van slootdempingen, die tot in de C-horizont reikten. Ook ter hoogte van boring 14 bleek de C-horizont met circa dertig centimeter te zijn afgetopt. Op grond van de resultaten van de boringen is de natuurlijke C-horizont verder (nagenoeg) intact. Voor het noordoosten geldt dat een ophogingspakket (esdek c.q. oud bouwlanddek) de natuurlijke ondergrond naar verwachting zal hebben behoed van (sub)recente bouw- en sloopactiviteiten. In het overig deel van het plangebied zijn boven de C-horizont B- en BC-horizonten aangetroffen of bleek de C-horizont nauwelijks (5-10 cm) te zijn afgetopt.

Figuur 3. Boorpuntenkaart met bodemprofielinterpretatie.

Op grond van het booronderzoek is de middelhoge verwachting op vondststrooiingen uit de periode Laat-Paleolithicum-B tot het Neolithicum in het archeologisch intacte deel van het plangebied gehandhaafd. Met name bestaat op dergelijke resten een verwachting in het noordwesten van het plangebied en het gebied rond boringen 15-16, doordat hier behalve een C-horizont ook sprake was van B- of BC-horizonten. In het oosten is de natuurlijke ondergrond niet aangeboord, maar door het voorkomen van een esdek bestaat de verwachting dat deze hier intact kan zijn. Door het ontbreken van aanwijzingen voor bedekking met veen, geldt in het hele plangebied tevens een middelhoge verwachting voor sporenniveaus uit de periode Neolithicum tot en met de Vroege-Middeleeuwen. Resten uit deze periode kunnen in het hele plangebied worden aangetroffen.

3. Doel

Het doel van het proefsleuvenonderzoek is het vaststellen of archeologische waarden in het plangebied aanwezig zijn. De eventuele archeologische vondsten, sporen en/of structuren worden vervolgens gewaardeerd op fysieke kwaliteit (gaafheid, conservering) en inhoudelijke kwaliteit (zeldzaamheid, informatiewaarde, ensemblewaarde en representativiteit), waarmee wordt vastgesteld of het om (een) behoudenswaardige vindplaats(en) gaat.

Als zodanig dient de vraagstelling te worden beantwoord of binnen de grenzen van de voorgenomen bodemingrepen in het onderzoeksgebied archeologische resten aanwezig zijn en zo ja, wat de aard, omvang, datering, begrenzing en kwaliteit hiervan is. In het PvE zijn daartoe onderstaande vragen geformuleerd. Voor de beantwoording hiervan, zie hoofdstuk 7.

1. *Zijn er in het plangebied archeologische resten aanwezig in de vorm van grondsporen, en/of vondsten?*
2. *Hoe ziet de bodemopbouw in het plangebied eruit en in hoeverre is deze intact?*
3. *Wat zijn de aard en diepte van eventuele bodemverstoringen?*
4. *Wat is de aard, diepteligging, samenhang en spreiding van de aanwezige archeologische resten, grondsporen en structuren (horizontaal en verticaal)?*
5. *Is in het plangebied sprake van perceelsloten en/of sporen van landrichting en landbewerking uit de periode Late-Middeleeuwen/Nieuwe tijd? Zo ja: waar bevinden deze sporen zich, wat is de datering en wat is de oriëntatie hiervan?*
6. *Bevinden zich in het plangebied bebouwingsresten uit de Late-Middeleeuwen/Nieuwe tijd? Zo ja: waar bevinden deze zich en kan aan de hand hiervan een verband worden gelegd met historische kaarten, met name de Oorspronkelijk Aanwijzende Tafelen van 1811-1832?*
7. *Wat is de datering van de archeologische resten op basis van (chrono-)stratigrafie en typochronologie? En in hoeverre is er sprake van (dis-)continuïteit in gebruik/bewoning?*
8. *Welke conclusies zijn te trekken ten aanzien van de vestigingslocatie binnen het plangebied en de omgeving van vroegere bewoners? Indien sprake is van een duidelijke voorkeurslocatie: Om welke (bodembkundige, landschappelijke) redenen werd een bepaalde locatie verkozen voor bewoning?*
9. *Welke categorieën vondstmateriaal zijn aanwezig en in welke mate (ook in relatie tot elkaar)? Wat zegt de aard en mate van voorkomen van het vondstmateriaal over het gebruik van het plangebied in het verleden?*
10. *Welke depositionele en post-depositionele processen zijn te onderscheiden en in hoeverre hebben deze invloed gehad op de bewoningsgeschiedenis en vondstcontexten?*
11. *Hoe verhouden de onderzoeksresultaten zich tot de resultaten uit het vooronderzoek?*
12. *Wat is de relatie met omliggende historische/archeologische resten?*
13. *Wat is de fysieke en inhoudelijke kwaliteit van de aangetroffen archeologische resten (gaafheid en conserveringsgraad)? Is sprake van (een) behoudenswaardige archeologische vindplaats(en)?*
14. *Kan op basis van de resultaten een advies geformuleerd worden t.a.v. het vervolg in de archeologische monumentenzorg (vrijgeven/behoud in situ/opgraven). Zo ja, hoe luidt deze?*
15. *Zijn er vanuit de toestand van de archeologische resten, bodemcondities en toekomstig gebruik mogelijkheden voor behoud in situ?*
16. *Bij afwezigheid van een vindplaats; wat is hier de verklaring voor (verstoord, ander landschap dan verwacht, e.d.)?*

4. Methodiek

Veldwerk

In het onderzoeksgebied zijn 22 proefsleuven (werkputten) aangelegd van ongeveer 20x4 m. Hiermee is ca. 10% van het plangebied onderzocht. Het sleuvengrid volgt het puttenplan van het Programma van Eisen (Van Bussel 2020; bijlage 3). Bij het opstellen van het puttenplan is uitgegaan van onderzoeksmethode A2 (KNA-leidraad Proefsleuvenonderzoek), omdat in het plangebied rekening werd gehouden met kleine tot grote vindplaatsen met archeologische lagen, vondststrooiingen en grondsporen, met een gemiddelde spoordichtheid. Daarbij is rekening gehouden met een goede spreiding van de putten, een voldoende dekkingsgraad. In overleg met het bevoegde gezag is besloten om proefsleuf 3 niet aan te leggen en de vrijkomende vierkante meters indien nodig in te zetten voor een eventuele uitbreiding. Van deze optie is geen gebruik gemaakt.

Met de aanleg is gestart in de meest noordwestelijke hoek van het plangebied en steeds van noordwest in zuidoostelijk richting gewerkt. Direct aan het begin van het werk is bij het bevoegde gezag (diens archeologisch adviseur bij de RWB) het verzoek ingediend om werkput 3 te mogen laten vervallen en de werkputten 2 en 4 meer naar elkaar toe te schuiven om zodoende een beter 'onderzoeksgrid' te creëren. Het bevoegde gezag heeft hiermee ingestemd (vastgelegd per e-mail d.d. 20 november). In verband met de aanwezige sloot zijn de proefsleuven 6, 7 en 8 in twee delen aangelegd (een deel aan beide zijden van de sloot). Om in het meest oostelijke deel van het plangebied de daar aanwezige bestrating en de Van Lanschotweg niet op te hoeven breken, zijn de proefsleuven 21 en 23 iets korter uitgevallen dan aangegeven op het puttenplan. Op voorhand was ingecalculeerd om werkput 21 te verlengen maar gezien de sterk verstoorte staat van de bodem ter plaatse is daar vanaf gezien. Verlengen van werkput 23 aan de zuidzijde zou ervoor gezorgd hebben dat deze bijna tegen proefsleuf 22 aan zou komen te liggen terwijl voor een verlenging aan de noordzijde de daar aanwezige bestrating zou hebben moeten wijken.

Het archeologisch vlak is aangelegd in de top van het dekzand (BC/C-horizont; spoor 3000, zie hoofdstuk 5). In het westen ligt het vlak op gemiddeld 11,40-12,20 m +NAP. In het centrale deel ligt het vlak gemiddeld op 11,85-12,30 m +NAP. In het oostelijke deel ligt het vlak gemiddeld op 11,65-12,20 m +NAP. Deze NAP-waardes liggen gemiddeld tussen de 0,50-1,00 m -Mv. In de werkputten 21 t/m 23 is het vlak aangelegd op ca. 1 meter – maaiveld (11,65 tot 12,20 m +NAP).

Tijdens de aanleg van proefsleuven zijn vanaf het maaiveld het vlak en de putwanden geïnspecteerd op de aanwezigheid van archeologische lagen, sporen, vondsten, vondstconcentraties en eventuele structuren. Tijdens het verdiepen is een metaaldetector ingezet. Zowel de nieuw aangelegde vlakken als de uitgegraven grond en de stort zijn visueel en met de metaaldetector geïnspecteerd op metalen vondsten. Alle metingen zijn verricht met een dGPS.

Alle vondsten zijn tijdens de aanleg van de werkputten aangetroffen. Deze zogeheten 'aanlegvondsten' zijn per vak van 4 bij 5 meter verzameld en geadministreerd per laag/spoor. Alle archeologisch relevante sporen zijn selectief gecoupeerd.

Per werkput zijn twee profielkolommen (1 m breed tot enkele decimeters in de pleistocene ondergrond) gedocumenteerd om inzicht te krijgen in de landschapsgenese en (post)depositionele processen. De documentatie ter velde vond plaats door T. van Cruchten (archeoloog MA) en N. van Waveren (Sr. KNA Archeoloog).

De veldwerkleider heeft geen aanleiding gezien om grondmonsters te nemen.

Uitwerking

Er heeft geen evaluatie in de vorm van een evaluatieverslag plaatsgevonden. Het is gangbaar om aansluitend op het veldwerk een evaluatieverslag te schrijven waarin t.a.v. de aangetroffen archeologische sporen, vondsten en monsters wordt verwoord hoe men deze nader denkt te kunnen analyseren en uit te werken in het eindrapport. Met het ontbreken van aan een vindplaats gerelateerde sporen en vondsten heeft de projectleider ervoor gekozen om in een einde veldwerkmail te verwoorden wat er globaal aangetroffen is en het bevoegde gezag verzocht om het opstellen van een evaluatieverslag over te mogen slaan. Door omstandigheden (kerstvakantie) is dit document echter niet beoordeeld door het bevoegde gezag.

De sporen (en structuren) van het veldwerk zijn conform KNA 4.1 en het Programma van Eisen (Van Bussel 2020) uitgewerkt tot op het niveau dat benodigd is voor de beantwoording van de onderzoeksvragen.

Vondstmateriaal is door de auteur van dit rapport (E. Mol, Sr. KNA Archeoloog) gedetermineerd. Inzet van specialisten was niet nodig om de onderzoeksvragen redelijkerwijs te kunnen beantwoorden.

5. Resultaten

Bodemopbouw²

De toplaag in het plangebied bestaat hoofdzakelijk uit een moderne bouwvoor (S.1000), van gemiddeld 20-50 cm dikte (figuur 4 t/m 7). De bouwvoor is overwegend donkerbruin grijs, zwak siltig en zwak humeus. Het bevat vondsten die overwegend uit de Midden-/Late-Nieuwe tijd dateren, waaronder aardewerk (roodbakkend, industrieel wit), fragmenten kleipijpjes, maar ook modern materiaal zoals de plastic dop van een vuurpijl.

Ter plaatse van werkput 1, 6, 9 t/m 17 (m.u.v. profielkolom 12.1), 19 en 20 is onder de recente bouwvoor (een restant van) een oud bouwlanddek (S.2000) aanwezig van circa 20-40 cm dikte (zie figuur 4). Bij werkputten 2, 4, 5, 7, 8 en 18 is het bouwlanddek afwezig (figuur 5). Het bruingrijze matig siltige bouwlanddek is gevormd door het herhaald uitrijden van een humeus mengsel (heide- of grasplaggen, gemengd met stalmest) over het land, ten behoeve van een verbeterde grondvruchtbaarheid (akkerbouw). Het bouwlanddek bevat een scherf van een steengoed mineraalwaterkruik uit de tweede helft van de negentiende eeuw. De laag is daarmee globaal in de Nieuwe tijd te dateren. Aan de hand van één scherf kunnen geen uitspraken worden gedaan over de periode(s) van bemesting/ophoging en/of bewerking van de laag.

Onder de bouwvoor c.q. bouwlanddek is de natuurlijke ondergrond aanwezig. Het betreft dekzand. Deze pleistocene ondergrond is overwegend geel en zwak siltig tot matig siltig (C-horizont; S.4000v2). In met name het zuidwestelijk deel van het plangebied (werkputten 2, 4, 5, 7, 8, 12, 13 en 15) werd incidenteel nog een klein deel van de B/BC-horizont aangetroffen (S.4000v1; figuur 4). Hierin zijn de haarlijnen van een mogelijke haarpodzol te herkennen. Meer (noord)oostelijk, resteert onder het bouwlanddek soms nog een relatief intacte B(h)-horizont (S.4000v3) alvorens deze vrij abrupt over gaat in de C-horizont (werkputten 10, 11, 16 en 17; figuur 6). In grote lijnen komt het wel of niet voorkomen van podzolresten overeen met wat tijdens het booronderzoek is waargenomen. In het centrale en zuidelijk deel van het plangebied lijkt de bodem enigszins afgetopt te zijn.

Ter hoogte van werkputten 1, 6 en 9 is tussen het humeuze dek en de natuurlijke pleistocene ondergrond een sterk humeuze tot venige laag aanwezig (S.3000; figuur 7). Deze venige laag lijkt erop te wijzen dat dit noordwestelijk deel van het plangebied lager gelegen is dan de rest van het te onderzoeken terrein. Mede daardoor zal dit terreindeel vrij nat zijn geweest, wat de ontwikkeling van veen mogelijk heeft gemaakt.

In het terreindeel ten oosten van de Van Landschotstraat bevond zich op enig moment een blusvijver en heeft later een gebouw gestaan. Bij de aanleg van de blusvijver en de sloop van de latere bebouwing is de bodem, zo blijkt bij de aanleg van de werkputten 21 t/m 23, tot op grote diepte sterk verstoord geraakt (S.999). Er is daardoor niet meer te achterhalen van welk bodemtype hier sprake was (figuur 8).

² Voor een uitvoerige (lithologische) beschrijving van iedere afzonderlijke laag, wordt verwezen naar bijlage 7. Voor de locaties van de werkputten en profielkolommen wordt verwezen naar bijlage 4 i.c.m. bijlage 5.

Figuur 4. De bodemopbouw ter hoogte van profielkolom 14.1.

Figuur 5. De bodemopbouw ter hoogte van profielkolom 7.1.

Figuur 6. De bodemopbouw ter hoogte van profielkolom 16.1.

Figuur 7. De bodemopbouw ter hoogte van profielkolom 1.1.

Figuur 8. De bodemopbouw ter hoogte van profielkolom 23.1.

Sporen en structuren

In totaal zijn 31 sporen archeologisch geregistreerd. Zie tabel 1 voor een overzicht van het aantal sporen per spooraard, bijlage 4 voor de allesporenkaart (ASK), bijlage 5 voor de vlaktekeningen en bijlage 6 voor overzichtsfoto's van de aangelegde werkputten. In bijlage 8 is een sporen- en lagenlijst opgenomen, inclusief lithologische beschrijvingen van de sporen (en lagen).

Tabel 1. Aantal sporen per spooraard.

spooraard	aantal (N)
greppel (GR)	6
kuil (KL)	6
natuurlijk (NAT)	5
paalkuil (PK)	10
recent spoor (REC)	3
sloot (SL)	1
<i>Totaal</i>	<i>31</i>

De meeste sporen bevinden zich in de (noord)westelijke hoek van het plangebied. Het gaat onder meer om een sloot in werkput 1. De sloot (S.1; zie figuur 9) heeft een noordoost-zuidwestelijke oriëntatie en is slechts ten dele aangesneden. De slootvulling is donkergrijs, sterk siltig en matig tot sterk humeus. Op basis van historisch kaartmateriaal lijkt de sloot in ieder geval aan het begin van de negentiende eeuw nog bestaan te hebben. De sloot komt immers voor wat betreft oriëntatie en ligging goed overeen met een perceelsgrens op de Kadastrale Minuutplan 1811-1832. Een eerdere datering is niet uitgesloten. Vondstmateriaal uit de vulling van de sloot dateert met name uit de periode na 1850. Klaarblijkelijk is de sloot in de eerste helft van de negentiende eeuw of de twintigste

eeuw gedempt. In diezelfde put zijn tussen recente verstoringen enkele sporen aangetroffen (S.2 t/m S.4) die op basis van de dwarsdoorsnedes ofwel natuurlijk (S.2, zie figuur 10-links), ofwel (sub)recent van aard (S.4, zie figuur 10-rechts) blijken te zijn. Het (sub)recente karakter is gebaseerd op de kleur (zelfde als de moderne bouwboor) en de scherpe spoorcontouren. Met het ontbreken van vondstmateriaal kan deze aanname echter niet worden bevestigd.

Figuur 9. Vlakfoto ten tijde van de aanleg van werkput 1. De donkere grond aan de bovenzijde van de foto vertegenwoordigt de voormalige sloot (S.1).

Figuur 10. Dwarsdoorsnedes door S.2 (natuurlijk / vlek) en S.4 (subrecent paalspoor).

Ter hoogte van werkputten 2, 4 en 7 zijn ook (potentiële) paalsporen aangetroffen (S.5 t/m 15). Spoor 8 en 15 bleken na controle natuurlijk van aard. De overige sporen betreffen paalsporen die gemiddeld 10-20 cm diep zijn. De sporen zijn overwegend donkergrijs heterogeen en bestaan uit matig siltig zand. De kleur, kleurstructuur en spoorcontouren wijzen erop dat de sporen in de Nieuwe tijd te plaatsen zijn (zie figuur 11). Vanwege het uitblijven van vondstmateriaal kon dit niet bevestigd worden. Een onderling verband ten aanzien van een gebouwstructuur is niet te herleiden. Mogelijk gaat het om palen van voormalige hekwerken.

Figuur 11. Dwarsdoorsnedes door sporen S.6 en S.10 (paalsporen).

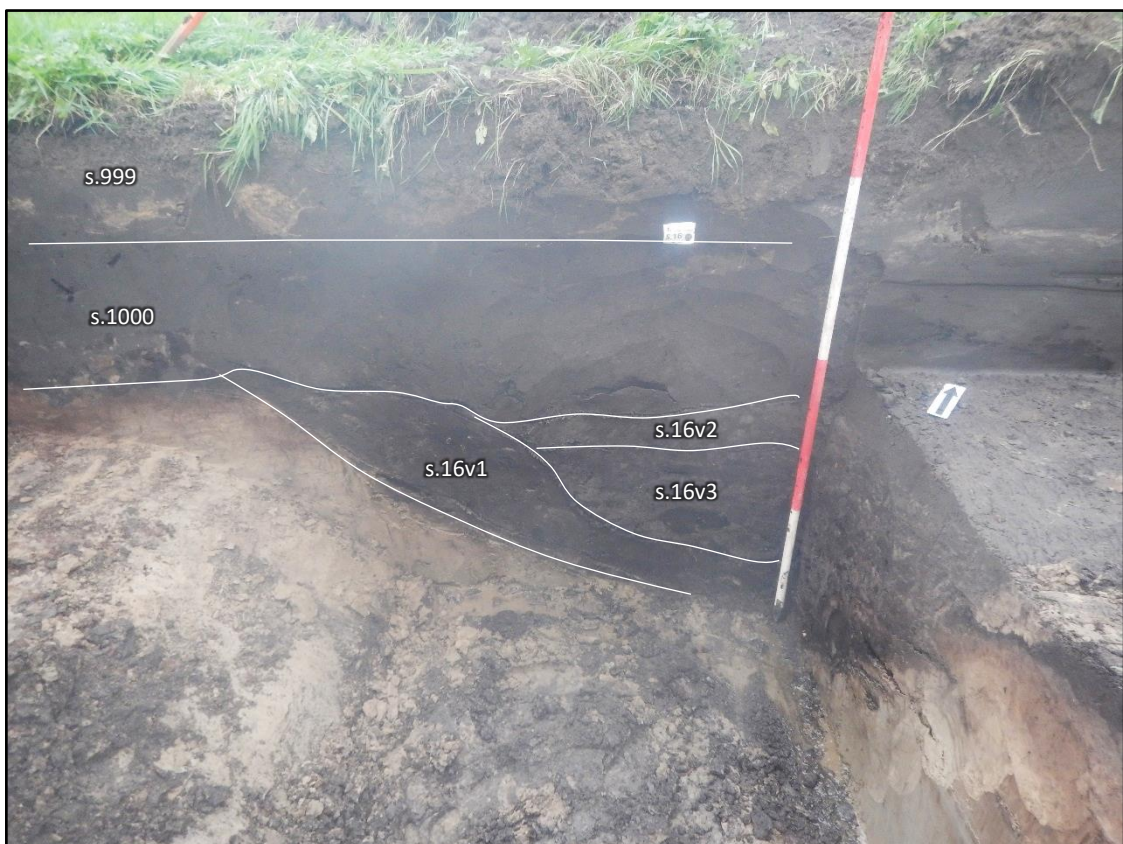
In werkput 6, 9 en 10 zijn verder enkele losse kuilen aangetroffen (S.16, S.18 en S.21-24) en een greppel (S.19). De kleur van de kuilen wisselt van donkerbruin, grijs, tot zwart. Wel hebben de kuilen allen scherpe spoorcontouren. De kuilen zijn gemiddeld 12 cm diep (figuur 12 en 13) en hebben een relatief vlakke onderzijde. Eén kuil wijkt hierin af te weten S.16 en is circa 90 cm diep. De relatief grote kuil betreft mogelijk een depressie of waterkuil (figuur 14). Duidelijke spoellijnen ontbreken, echter de onderste vulling is dermate humeus (bijna venig) dat dit een aannemelijke interpretatie is.

Figuur 12. Dwarsdoorsnedes door sporen S.18 en S.23 (kuilen).

Figuur 13. Dwarsdoorsnedes S.21 en S.22 (kuilen).

Figuur 14. Dwarsdoorsnede (kwadrant) door spoor 16.

De greppel in werkput 9 (S.19) betreft een smalle greppel (ca. 25 cm breed) die vanuit de meest noordoostelijke hoek van deze werkput met een flauwe boog richting het zuidwestelijk deel van deze werkput voert. De greppel heeft een diepte – in de coupe gemeten - van slechts ca. 20 cm en een sterk humeuze homogene vulling. Uit dit spoor zijn geen vondsten verzameld die tot enige datering ervan zouden kunnen leiden. Het verloop van het spoor richting de volgens de kadastrale minuut voorheen ten noorden van deze werkput gelegen greppel/sloot doet vermoeden dat de greppel mogelijk functioneerde als afwatering in die richting.

In het zuiden van het plangebied, zijn - ter hoogte van werkput 12 – drie sporen geregistreerd. S.25 is na controle (coupe) afgaande op de spoorvulling en spoorcontouren een recent paalspoor gebleken

(figuur 15). S.26 is vanwege het diffuse en onregelmatige karakter in de coupe als natuurlijk bestempeld. Er is geen duidelijke (antropogene) insteek te zien. S.27 betreft een solitaire korte en kromme greppel (of langwerpige kuil; figuur 16). Het spoor is donkerbruingrijs en weinig humeus. Het betreft een solitair fenomeen.

In de oostelijke helft van het plangebied, ter hoogte van werkput 19 en 20, zijn ten slotte nog enkele greppels aangetroffen (figuur 17). Het gaat om S.28-31, die met hun ligging en zuidoost-noordwestelijke oriëntatie goed overeenkomen met perceelsgrenzen van de Kadastrale Minuutplan uit 1811-1832 (zie bijlage 6). Derhalve zijn de greppels in ieder geval tot in het begin van de negentiende eeuw te dateren. Het is niet uitgesloten dat de greppels in oorsprong ouder kunnen zijn. Een steengoed-scherf in spoor 31 bevestigt een datering in de Midden-/Late-Nieuwe tijd voor dit spoor.

Het verschil tussen het als sloot aangemerkte spoor en de als greppel aangemerkte sporen zit hem in de vorm, vulling en diepgang. Waar de sloot in werkput 1 een sterk humeuze vulling heeft, een spits toelopende vorm en een diepgang tot meer dan een meter – maaiveld, hebben de greppels veelal een minder humeus vulling, een meer rond vorm en zijn ze (aanzienlijk) minder diep bewaard gebleven.

Figuur 15. Dwarsdoorsnede S.25 (recent paalspoor).

Figuur 16. Lengtecoupe door S.27 (greppel c.q. langwerpige kuil).

Figuur 17. Vlakfoto werkput 19 (spoor 29 en 30).

Op het terreindeel ten oosten van de Van Landschotstraat bevond zich in 1832 een blusvijver en heeft later een gebouw gestaan. Bij de aanleg van de blusvijver en de bouw c.q. sloop is de bodem, zo blijkt bij de aanleg van de werkputten 21 t/m 23, tot op grote diepte sterk verstoord geraakt. De verstoringen reiken tot minimaal enkele decimeters onder het vlak (>120 cm -Mv.) en kunnen omschreven worden als grote kuilen gevuld met een mix van humeuze grond, afval in allerlei vormen en afmetingen, brokken C-horizont en vullingen die vettig overkomen maar zonder specifieke geur niet te duiden zijn. Binnen de enorme verstoringen kon geen onderscheid worden gemaakt tussen

verstoringen die door de aanleg van de blusvijver (ter hoogte van werkput 22) dan wel door de bouw en/of sloop van de bebouwing zijn veroorzaakt.

Gaafheid bodem/sporen

De bodemopbouw is - ondanks enkele losse verstoringen en de grootschalige verstoringen in het noordoosten van het plangebied - archeologisch goed intact te noemen, getuige de aanwezigheid van restanten van podzolbodems. De conservering van de sporen zelf is gemiddeld. De sporen zijn – op een enkele uitzondering na – met spoordieptes rond de 10-20 cm, niet diep te noemen. De sporen steken verder wel goed af tegen het omliggende ongeroerde dekzand. De spoorcontouren zijn over het algemeen ook scherp en duidelijk.

Vondsten

Er zijn in totaal 166 vondsten gedaan. De meeste vondsten zijn tijdens de aanleg van de proefsleuven aangetroffen in de huidige bouwvoor. Eén vondst is afkomstig uit het onderliggende bouwlanddek (v.1), elf vondsten komen uit sporen (10 vondsten onder V.2 en 1 vondst onder V.45). Het vondstmateriaal betreft een mix van o.a. keramiek, metaal, natuursteen, glas en plastic (zie tabel 2 voor de aantallen en gewichten per materiaalcategorie). De vondstenlijst met vondstdeterminaties zijn te vinden in bijlage 9.

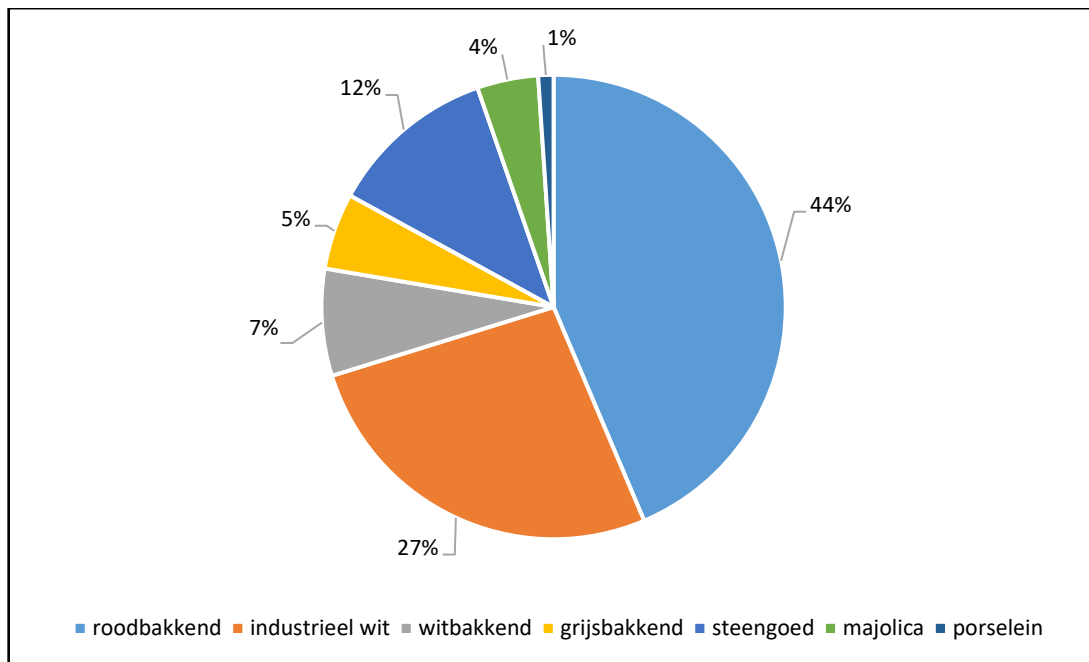
Tabel 2. Aantallen vondsten per materiaalcategorie.³

materiaalcategorie	Som van Aantal	Som van Gewicht (g.)
keramiek - aardewerk (KER)	104	1317,4
keramiek - bouw materiaal (KBW)	19	513,8
keramiek - kleipijp (KKP)	18	92,4
metaal (MXX)	17	1217,4
natuursteen (SXX)	5	210,4
glas (GLS)	2	26,2
plastic (PLA)	1	1,9
Totaal	166	3379,5

Keramiek - Aardewerk

De meest voorkomende materiaalcategorie betreft 'keramiek – aardewerk'. Het gaat hoofdzakelijk om gebruiksaardewerk. Dit aardewerk wordt voor bijna de helft (44%, zie figuur 18) vertegenwoordigd door roodbakend aardewerk. Het gaat om onversierd gebruiksaardewerk dat vaak volledig is geglazuurd met loodglazuur. Ook komen scherven voor die aan één zijde geglazuurd zijn. Scherven van roodbakend aardewerk zijn vaak moeilijk specifiek te dateren omdat het een lange doorlooptijd kent. De meeste zullen, gezien de context en de andere voorkomende baksels in dezelfde context, uit de Nieuwe tijd dateren. Het is goed mogelijk dat een enkele scherf uit de Late-Middeleeuwen dateert. De scherven grijsbakend aardewerk (5%) zijn hier goede voorbeelden van, gezien dit de voorloper betreft van het roodbakend aardewerk. De klei kleurde echter grijs, omdat deze reducerend werden gebakken. Op één scherf grijsbakend aardewerk is (spaarzaam) loodglazuur aanwezig.

³ Determinaties: E. Mol

Figuur 18. Cirkeldiagram met de relatieve aantallen aardewerkvondsten per baksel.

Industrieel wit aardewerk is met ruim een kwart van de scherven aardewerk ook veelvoorkomend. Op een enkele uitzondering na bevatten deze scherven een witte kern. Scherven met een dergelijke kern werden over het algemeen pas na 1800 vervaardigd. De meeste scherven kunnen dan ook in de Midden-/Late-Nieuwe tijd worden geplaatst. Een enkele heeft een crèmekleurige kern. Deze scherven zijn kenmerkend voor tweede helft van de achttiende eeuw (Midden-Nieuwe tijd).

Steengoed is goed voor 12% van het totaal aantal aardewerkscherven. Dit aardewerk is afkomstig uit het Rijnland (DE). De overwegend grijze scherven zijn klinkend hard gebakken en hebben een bruin- of grijskleurende laag zoutglazuur. Één scherv bevat blauwe verfversiering gecombineerd met reliëf (figuur 19). De scherven dateren uit de Nieuwe tijd.

Het witbakkerd aardewerk is vervaardigd uit ijzerarme klei, waardoor de kern na het bakken wit is. Op de scherven is loodglazuur aanwezig. Soms is daar koperoxide aan toegevoegd, waarmee de scherv groen kleurt. Versiering zijn niet aangetroffen bij de gevonden scherven. De scherven dateren eveneens uit de Nieuwe tijd.

Ten slotte zijn enkele scherven majolica en mogelijk porselein aangetroffen. De scherven majolica hebben een oranje tot geelkleurige kern en bevatten tinglazuur. Op één scherv zijn enkele verfstrepen als versiering aanwezig. De scherven dateren grofweg uit de zestiende t/m achttiende eeuw (Vroege-/Midden-Nieuwe tijd). Ook is een kleine scherv aangetroffen dat waarschijnlijk porselein betreft. Dit baksel wordt net als steengoed op hoge temperaturen gebakken (ca. 1280 tot 1350 graden Celsius). Het porseleinen vaatwerk heeft door deze bakwijze een glasachtige structuur. De wandscherv is aan de buitenzijde bruin gekleurd. De binnenzijde is wit met een blauwe lijnversiering. Omdat de scherv klein is en weinig karakteristieke kenmerken vertoont, wordt een datering in de Nieuwe tijd aangehouden.

Figuur 19. V.l.n.r. steengoed, industrieel wit en roodbakkend aardewerk (V.10 en V.44).

Keramiek - bouw materiaal

Het keramisch bouw materiaal (KBW) wordt vertegenwoordigd door fragmenten baksteen en dakpan. Het gaat telkens om kleine fragmenten, waardoor het oorspronkelijke formaat niet te herleiden is. De bakstenen zijn overwegend oranje en geel (figuur 20). De bakstenen zijn (matig) hard, hetgeen duidt op een datering in de Nieuwe tijd.

Keramiek – kleipijp

Met het onderzoek zijn enkele resten van kleipijpen aangetroffen. Het gaat om fragmenten van steeltjes en ketels. De ketels zijn hoofdzakelijk ovaal en dateren daarmee in de achttiende en negentiende eeuw (Midden-/Late-Nieuwe tijd). Een enkele ketel heeft een radstempel langs de ketelrand. Op twee ketels zijn hiel- en/of zijmerken aanwezig. Deze zijn echter versleten en slecht leesbaar. Het gaat bij de zijmerken waarschijnlijk om het wapen van Gouda, hetgeen duidt op een Goudse herkomst.

Figuur 20. Fragmenten baksteen (V.06).

Overig

De overige vondsten bestaan uit metaal, natuursteen, glas en plastic. De metalen vondsten zijn overwegend van ijzer en betreffen spijkers, nagels, een fragment leiding en enkele niet te determineren 'brokken'. Het natuursteen bestaat met name uit fragmenten leisteen, dat als dakbedekking gebruikt kan zijn. Het glas betreft (sub)recent vensterglas en het plastic object betreft een dop van een vuurpijl.

Conservering vondsten

Het is opvallend dat de vondsten vrijwel zonder uitzondering relatief klein zijn. De kwaliteit van het vondstmateriaal is daarmee laag. De baksels zijn veelal nog goed te herkennen, echter zijn - los van de baksels zelf - weinig diagnostische kenmerken als vormtypes, versieringen en/of typische oppervlaktebehandelingen aanwezig of herleidbaar, waarmee de vondsten nauwkeurig gedateerd kunnen worden. Het aardewerk is verder enigszins versleten. Van de bakstenen kunnen geen formaten herleid worden. De metalen vondsten zijn sterk verroest.

Monsters

Tijdens het veldwerk zijn geen monsters genomen.

6. Waardestelling

Waardering

Archeologische vindplaatsen worden gewaardeerd conform de BRL4000 / KNA-protocol 4003, specificatie VS06 Waarderen.

De waardestelling zoals voorgeschreven in de Kwaliteitsnorm Nederlandse Archeologie (KNA versie 4.1) gebeurt op drie niveaus: belevingswaarde, fysieke kwaliteit en inhoudelijke kwaliteit (tabel 3). De eerste is niet van toepassing, omdat de eventuele vindplaats niet bovengronds zichtbaar is. Alleen de laatste twee niveaus zijn op dit onderzoek van toepassing. De fysieke kwaliteit is gebaseerd op de conservering en gaafheid van de aangetroffen archeologische sporen c.q. vindplaats. De conservering geeft aan in hoeverre de resten behouden zijn, de gaafheid en in hoeverre een eventuele vindplaats nog compleet is. De beoordeling is voor zowel gaafheid als conservering: drie punten voor hoge, twee punten voor middelhoge en één punt voor lage kwaliteit.

De aangetroffen resten worden vervolgens getoetst op inhoudelijke kwaliteit. Het gaat hierbij om de zeldzaamheidswaarde, de informatiewaarde, ensemblewaarde (of contextwaarde) en de representativiteit. Ook hier geldt: drie punten voor een hoge, twee punten voor een middelhoge en één punt voor een lage beoordeling. Bij een beoordeling van in totaal 7 of meer punten voor de categorieën 'zeldzaamheid', 'informatiewaarde' en 'ensemblewaarde' kan een eventuele vindplaats alsnog als behoudenswaardig worden aangemerkt.

Van een 'vindplaats' is op basis van het proefsleuvenonderzoek in het plangebied nauwelijks sprake. Het gaat om een kleine groep sporen in de noordwesthoek van het plangebied, met enkele losse fenomenen (solitaire sporen) daaromheen. De grondsporen van de types greppels, kuilen en paalsporen komen vaak voor binnen een 'nederzettingscomplex', maar kunnen evengoed 'sporen van landgebruik' betreffen. In dit geval zijn de aantallen laag en is de spoordichtheid niet groot. Van een heuse nederzetting kunnen we daarom niet spreken. Een onderling verband ten aanzien van een gebouwstructuur is niet te herleiden. Mogelijk gaat het om palen van voormalige hekwerken.

Derhalve wordt geen vindplaats gewaardeerd, maar wordt in dit geval het terrein als geheel gewaardeerd.

Beleving

Voor wat betreft beleving kan de 'vindplaats' niet gescoord worden, omdat deze niet bovengronds zichtbaar is of kan worden.

Fysieke kwaliteit

De bodemopbouw is - uitgezonderd de genoemde verstoringen - archeologisch goed intact, getuige het voorkomen van (restanten van) het bouwlanddek en de onderliggende restanten van een podzolbodem. Daarnaast is het aantal sporen voor de grootte van het plangebied i.c.m. de relatief goed geconserveerde bodem beperkt. De spoordichtheid is ook niet hoog te noemen. De conservering van de sporen zelf is gemiddeld. De sporen zijn – op een enkele uitzondering na – met spoordieptes rond de 10-20 cm, niet diep te noemen. De sporen steken verder wel goed af tegen het omliggende ongeroerde dekzand. De spoorcontouren zijn over het algemeen ook scherp en duidelijk. Op basis van de bovenstaande kenmerken scoort het terrein voor wat betreft gaafheid 'middelhoog'.

Het vondstmateriaal is ten slotte van middelmatige kwaliteit (iets versleten, weinig diagnostische kenmerken, kleine fragmenten).

Inhoudelijke kwaliteit

Inhoudelijk scoren de aangetroffen resten laag. Het gaat waarschijnlijk om 'sporen van landgebruik uit de Nieuwe tijd'. De losse sporen vertonen weinig tot geen samenhang. Daarnaast zijn de sporen niet zuiver te dateren, vanwege het gebrek aan vondstmateriaal in de sporen. Derhalve kan niet worden aangetoond welke sporen al dan niet gelijktijdig zijn. De sporen, zonder duidelijk archeologische context, vertegenwoordigen een lage informatiewaarde. Ook op de andere kwaliteitscriteria scoren de aangetroffen resten om de bovengenoemde redenen laag.

We kunnen concluderen dat met het onderzoek geen sporen zijn aangetroffen die zouden kunnen duiden op de aanwezigheid van een behoudenswaardige vindplaats.

Tabel 3. Waardestelling.

Waarden	Criteria	Score - hoog	Score - middelhoog	Score - laag
Beleving	<i>Schoonheid</i>	n.v.t.		
	<i>Herinneringswaarde</i>	n.v.t.		
Fysieke kwaliteit	<i>Gaafheid</i>		2	
	<i>Conservering</i>			1
Inhoudelijke kwaliteit	<i>Zeldzaamheid</i>			1
	<i>Informatiewaarde</i>			1
	<i>Ensemblewaarde</i>			1
	<i>Representativiteit</i>	nee		

7. Beantwoording onderzoeksvragen

1. *Zijn er in het plangebied archeologische resten aanwezig in de vorm van grondsporen, en/of vondsten?*

Met name in het noordwesten zijn grondsporen aanwezig. De sporen hebben echter geen hoge spoordichtheid. Het gaat om paalsporen, een sloot en kuilen. In de overige delen van het plangebied zijn 'solitaire' sporen aanwezig als paalsporen, kuilen en greppels.

2. *Hoe ziet de bodemopbouw in het plangebied eruit en in hoeverre is deze intact?*

Ter plaatse van het noordwesten en het centrale deel van het plangebied (werkput 1, 6, 9 t/m 17, m.u.v. profielkolom 12.1, 19 en 20), is onder de recente bouwvoor (een restant van) een oud bouwlanddek aanwezig van circa 20-40 cm dikte. Bij de overige werkputten (werkputten 2, 4, 5, 7, 8 en 18) is het bouwlanddek afwezig. In met name het zuidwestelijk deel van het plangebied (werkputten 2, 4, 5, 7, 8, 12, 13 en 15) werd incidenteel nog een deel van een B/BC-horizont aangetroffen. Meer (noord)oostelijk, resteert onder het bouwlanddek soms nog een intact deel van de B(h)-horizont alvorens deze over gaat in de C-horizont (werkputten 10, 11, 16 en 17). Ter plaatse van het bouwlanddek en met name op de locaties waar restanten van een podzolbodem bewaard zijn gebleven is het archeologisch relevante niveau goed intact te noemen. Het uiterste noordoosten van het plangebied is bevat grootschalige verstoringen van de bodem.

3. *Wat zijn de aard en diepte van eventuele bodemverstoringen?*

Op het terreindeel ten oosten van de Van Landschotstraat bevond zich in 1832 een blusvijver en heeft later een gebouw gestaan. Bij de aanleg van de blusvijver en de bouw c.q. sloop is de bodem, zo blijkt bij de aanleg van de werkputten 21 t/m 23, tot op grote diepte sterk verstoord geraakt. De verstoringen reiken tot minimaal enkele decimeters onder het vlak (>120 cm -Mv.) en kunnen omschreven worden als grote kuilen gevuld met een mix van humeuze grond, afval in allerlei vormen en afmetingen, brokken C-horizont en vullingen die vettig overkomen maar zonder specifieke geur niet te duiden zijn. Binnen de enorme verstoringen kon geen onderscheid worden gemaakt tussen verstoringen die door de aanleg van de blusvijver (ter hoogte van werkput 22) dan wel door de bouw en/of sloop van de bebouwing zijn veroorzaakt. Vanwege het feit dat op enkele delen wel intact C-horizont werd aangetroffen is niet verder verdiept en het archeologisch vlak op ca. 1,00 m -Mv. aangelegd. In de rest van het plangebied zijn ondiepe (<50 cm) verstoringen aanwezig, als gevolg van landgebruik c.q. landbouw en het verbeteren van de ondergrond.

4. *Wat is de aard, diepteligging, samenhang en spreiding van de aanwezige archeologische resten, grondsporen en structuren (horizontaal en verticaal)?*

In het noordwesten van het plangebied bevindt zich een klein sporencluster met 'sporen van landgebruik'. De zone meet ongeveer 50x75 m. De spoordichtheid is hier laag. Het vlak ligt hier gemiddeld op 12,20 m +NAP (ca. 30-80 cm -Mv).

5. *Is in het plangebied sprake van perceelsloten en/of sporen van landrichting en landbewerking uit de periode Late-Middeleeuwen/Nieuwe tijd? Zo ja: waar bevinden deze sporen zich, wat is de datering en wat is de oriëntatie hiervan?*

In het noorden van het plangebied is een sloot uit de Late-Nieuwe tijd aangetroffen en een smalle greppel waarvan de datering onbekend is. De sloot komt overeen met een noordoost-zuidwestelijk georiënteerde perceelsgrens op de Kadastrale Minuutplan (1811-1832) terwijl de smalle greppel waarschijnlijk als afwatering gediend heeft naar een voorheen meer noordelijk gelegen greppel/sloot. Ten westen van de Van Landschotstraat zijn eveneens enkele greppels

aanwezig, die met hun noordwest-zuidoostelijke oriëntatie en ligging te relateren zijn aan de Kadastrale Minuutplan en dus uit de Late-Nieuwe tijd dateren.

6. *Bevinden zich in het plangebied bebouwingsresten uit de Late-Middeleeuwen/Nieuwe tijd? Zo ja: waar bevinden deze zich en kan aan de hand hiervan een verband worden gelegd met historische kaarten, met name de Oorspronkelijk Aanwijzende Tafelen van 1811-1832?*
Er zijn geen resten aanwezig die duiden op bebouwingsresten uit de Late-Middeleeuwen/Nieuwe tijd. Een onderling verband ten aanzien van een gebouwstructuur was niet te herleiden. Mogelijk gaat het om palen van voormalige hekwerken.
7. *Wat is de datering van de archeologische resten op basis van (chrono-)stratigrafie en typochronologie? En in hoeverre is er sprake van (dis-)continuïteit in gebruik/bewoning?*
Alle sporen dateren zeer waarschijnlijk uit de Nieuwe tijd. Dit is gebaseerd op uiterlijke kenmerken als kleur, kleurstructuur, vorm en de scherpe spoorcontouren. Dit kon alleen bij spoor 1 (sloot) en spoor 31 (greppel) bevestigd worden d.m.v. vondstmateriaal (aardewerk, waaronder: steengoed/industriële wit).
8. *Welke conclusies zijn te trekken ten aanzien van de vestigingslocatie binnen het plangebied en de omgeving van vroegere bewoners? Indien sprake is van een duidelijke voorkeurslocatie: Om welke (bodembkundige, landschappelijke) redenen werd een bepaalde locatie verkozen voor bewoning?*
N.v.t.
9. *Welke categorieën vondstmateriaal zijn aanwezig en in welke mate (ook in relatie tot elkaar)? Wat zegt de aard en mate van voorkomen van het vondstmateriaal over het gebruik van het plangebied in het verleden?*
In het plangebied komen vooral keramische vondsten voor. 62% betreft gebruiks aardewerk, dat wordt vertegenwoordigd door met name roodbakkerd aardewerk, industrieel wit en steengoed. Ook enkele fragmenten baksteen en kleipijp zijn verzameld. Daarnaast zijn ijzeren objecten aangetroffen zoals spijkers, nagels en een stuk (sub)recent pijp/leiding. De overige materiaalcategorieën betreffen natuursteen (leisteel, kalksteen), glas (vensterglas) en plastic (dop van een vuurpijl). Op een enkele uitzondering na betreft het vondsten uit de moderne bouwvoor (s.1000). Dat betreft een modern geroerd humeus dek dat ontstaan is door landbouw.
10. *Welke depositionele en post-depositionele processen zijn te onderscheiden en in hoeverre hebben deze invloed gehad op de bewoningsgeschiedenis en vondstcontexten?*
Het bouwlanddek is als gevolg van herhalende bemesting gedurende de Late-Middeleeuwen/Nieuwe tijd ontstaan. De laag zal veelvuldig verploegd zijn. De aanlegvondsten in de bouwvoor zijn derhalve in secundaire context aangetroffen. Wel heeft het bouwlanddek door de ophoging onderliggende sporenniveau grotendeels kunnen beschermen tegen latere verstoringen.
11. *Hoe verhouden de onderzoeksresultaten zich tot de resultaten uit het vooronderzoek?*
In grote lijnen komt de bodemopbouw, inclusief het wel of niet voorkomen van een bouwlanddek en/of podzolresten goed overeen met wat tijdens het vooronderzoek is waargenomen. De archeologische verwachting moet echter, naar aanleiding van de resultaten, naar beneden worden gesteld.
12. *Wat is de relatie met omliggende historische/archeologische resten?*
Het plangebied bevindt zich aan de rand van de kern van Achtmaal. Ongeveer 10 m ten oosten van het plangebied is bij een booronderzoek een grotendeels verrommelde ondergrond en een

demping of sloot uit de Nieuwe tijd aangetoond. Aan de Van den Berghstraat 4, 65 m ten noorden van het plangebied, is bij een proefsleuvenonderzoek sporen en vondsten aangetroffen van (recente) kuilen, paalkuilen en greppels met bouwpuin, glas en plastic. De sporen dateren uit de 19^e en 20^e eeuw. Het onderhavig plangebied lijkt hetzelfde beeld te geven, gezien met name sporen van landgebruik uit de (Late-)Nieuwe tijd aanwezig zijn.

13. *Wat is de fysieke en inhoudelijke kwaliteit van de aangetroffen archeologische resten (gaafheid en conserveringsgraad)? Is sprake van (een) behoudenswaardige archeologische vindplaats(en)?*
De bodemopbouw is - uitgezonderd de genoemde verstoringen - archeologisch goed intact, getuige het voorkomen van (restanten van) het bouwlanddek en de onderliggende restanten van een podzolbodem. Daarnaast is het aantal sporen voor de grootte van het plangebied i.c.m. de relatief goed geconserveerde bodem beperkt. De spoordichtheid is ook niet hoog te noemen. De conservering van de sporen zelf is gemiddeld. Op basis van de bovenstaande kenmerken scoort het terrein voor wat betreft gaafheid 'middelhoog'. Het vondstmateriaal is ten slotte van lage kwaliteit (iets versleten, weinig diagnostische kenmerken, kleine fragmenten). Inhoudelijk scoren de aangetroffen resten laag. Het gaat zeer waarschijnlijk om 'sporen van landgebruik uit de Nieuwe tijd'. De losse sporen vertonen weinig tot geen samenhang. Daarnaast zijn de sporen niet zuiver te dateren, vanwege het gebrek aan vondstmateriaal in de sporen. Derhalve kan niet worden aangetoond welke sporen al dan niet gelijktijdig zijn. De sporen, zonder duidelijk archeologische context, vertegenwoordigen een lage informatiewaarde. Ook op de andere kwaliteitscriteria scoren de aangetroffen resten om de bovengenoemde redenen laag. We kunnen concluderen dat met het onderzoek geen sporen zijn aangetroffen die zouden kunnen duiden op de aanwezigheid van een behoudenswaardige vindplaats.
14. *Kan op basis van de resultaten een advies geformuleerd worden t.a.v. het vervolg in de archeologische monumentenzorg (vrijgeven/behoud in situ/opgraven). Zo ja, hoe luidt deze?*
Vanwege het ontbreken van een behoudenswaardige resten kan de archeologische verwachting voor het plangebied bijgesteld worden naar laag. Wij adviseren om het plangebied archeologisch vrij te geven voor de voorgenomen ontwikkelingen.
15. *Zijn er vanuit de toestand van de archeologische resten, bodemcondities en toekomstig gebruik mogelijkheden voor behoud in situ?*
Behoud in situ lijkt niet nodig.
16. *Bij afwezigheid van een vindplaats; wat is hier de verklaring voor (verstoord, ander landschap dan verwacht, e.d.)?*
Kennelijk heeft de mens gekozen voor een gunstigere locatie om een nederzetting(en) op te bouwen.

8. Conclusie en advies

Het proefsleuvenonderzoek heeft de archeologische verwachting uit het bureau- en booronderzoek niet bevestigd. Er is geen behoudenswaardige vindplaats aangetroffen. Evenmin wordt nog een behoudenswaardige vindplaats binnen het plangebied verwacht.

De archeologische resten beperken zich tot met name grondsporen in het noordwesten van het plangebied, met enkele losse sporen zonder duidelijke onderlinge samenhang daaromheen. Gebaseerd op de uiterlijke kenmerken worden de meeste sporen in de Nieuwe tijd geplaatst. Het gaat waarschijnlijk met name om 'sporen van landgebruik' gedurende deze periode.

Advies

Het selectieadvies omvat de volgende mogelijkheden: (1) het vrijgeven van het plangebied; (2) het behoud *in situ* van vindplaatsen (fysiek beschermen); of (3) het behoud *ex situ* van vindplaatsen (definitief opgraven). Het selectieadvies wordt voorgelegd aan de bevoegde overheid, die uiteindelijk een selectiebesluit moet nemen.

Vanwege het ontbreken van een behoudenswaardige resten adviseren wij om het plangebied archeologisch vrij te geven voor de voorgenomen ontwikkelingen.

Het proefsleuvenonderzoek betreft een steekproef. Wij attenderen erop, dat ondanks het uitgevoerde onderzoek bij grondwerkzaamheden alsnog archeologische resten kunnen worden aangetroffen. Hiervoor geldt vanuit de Erfgoedwet een wettelijke verplichting om archeologische resten te melden. Dit kan via de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed (RCE) te Amersfoort, dan wel via de gemeente.

9. Geraadpleegde bronnen

Archeologische kaarten en databestanden

- Archeologisch Informatie Systeem III (Archis3), Rijksdienst voor Cultureel erfgoed (RCE), Amersfoort, 2016.
- <http://www.beeldbank.cultureelerfgoed.nl>
- <http://www.sikb.nl>
- <http://www.topotijdreis.nl>

Literatuur

- Alterra, 2017. De geomorfologische kaart van Nederland. Wageningen: Universiteit Wageningen.
- Benerink, G.M.H., 2013a. *Archeologisch Bureauonderzoek en Inventariserend Veldonderzoek door middel van grondboringen. 'Plangebied van Lanschotstraat 35a', Achtmaal, Gemeente Zundert*. Heinenoord: SOB Research rapport 2078-1304-C.
- Benerink, G.M.H., 2013b. *Archeologisch Bureauonderzoek en Inventariserend Veldonderzoek door middel van grondboringen. Kloothoefstraat 5, Achtmaal, Gemeente Zundert*. Heinenoord: SOB Research rapport 2078-1304-E.
- Berendsen, H.J.A., 2005. *Landschappelijk Nederland*, Assen (Fysische Geografie van Nederland). Derde, geheel herziene druk.
- Bussel, A. van, 2020. *Programma van Eisen. Achtmaal, Zuidrand. Gemeente Zundert (NB). Een Inventariserend Veldonderzoek d.m.v. Proefsleuven, karterende en waarderende fase*, Nieuwegein (Transect-PvE 20201022 /AB1.2).
- Bussel, A.T.L.E. van en J. Rap, 2020. *Achtmaal, Zuidrand (NB). Een Archeologisch Bureauonderzoek (BO) en Inventariserend Veldonderzoek (IVO), verkennende fase*. Nieuwegein: Transect-rapport 2756.
- Kremer, H., 2004. *Inventariserend veldonderzoek Griendweg te Achtmaal*. DANS-Easy: <https://doi.org/10.17026/dans-27n-pu9e>.
- Mientjes, A.C., 2013. *Archeologisch Bureauonderzoek en Inventariserend Veldonderzoek door middel van Grondboringen, verkennend, 'Bestemmingsplan MFA Achtmaal'*. Achtmaal: SOB-research rapport 2053-1302.
- Mulder, E.F.J., M.C. Geluk, I.L. Ritsema, W.E. Westerhoff en T.E. Wong, 2003. *De ondergrond van Nederland*, Houten.
- Rondags, E.J.N. en M. Verhoeven, 2013. *Plangebied Van den Berghstraat in Achtmaal, gemeente Zundert; archeologisch onderzoek: een proefsleuvenonderzoek*. Weesp: RAAP-notitie 4658.
- Verhoeven, M.P.F. en J.A.M. Roymans, 2004. *Landinrichtingsproject Zundert; een archeologische verwachtings- en advieskaart*. Weesp: RAAP-rapport 963.
- Weterings- Korthorst, J., 2011. *Gemeentelijke beleidskaart Zundert*. Etten-Leur: RWB.

Figuren- en tabellenlijst

Figuur 1. Topografische kaart met de locatie van het plangebied.

Figuur 2. Uitsnede van het Kadastraal Minuutplan van 1811-1832. Het plangebied is met rode lijnen gekarteerd (bron kaart: Beeldbank RCE).

Figuur 3. Boorpuntenkaart met bodemprofielinterpretatie.

Figuur 4. De bodemopbouw ter hoogte van profielkolom 14.1.

Figuur 5. De bodemopbouw ter hoogte van profielkolom 7.1.

Figuur 6. De bodemopbouw ter hoogte van profielkolom 16.1.

Figuur 7. De bodemopbouw ter hoogte van profielkolom 1.1.

Figuur 8. De bodemopbouw ter hoogte van profielkolom 23.1.

Figuur 9. Vlakfoto ten tijde van de aanleg van werkput 1. De donkere grond aan de bovenzijde van de foto vertegenwoordigt de voormalige sloot (S.1).

Figuur 10. Dwarsdoorsnedes door S.2 (natuurlijk / vlek) en S.4 (subrecent paalspoor).
 Figuur 11. Dwarsdoorsnedes door sporen S.6 en S.10 (paalsporen).
 Figuur 12. Dwarsdoorsnedes door sporen S.18 en S.23 (kuilen).
 Figuur 13. Dwarsdoorsnedes S.21 en S.22 (kuilen).
 Figuur 14. Dwarsdoorsnede (kwadrant) door spoor 16.
 Figuur 15. Dwarsdoorsnede S.25 (recent paalspoor).
 Figuur 16. Lengtecoupe door S.27 (greppel c.q. langwerpige kuil).
 Figuur 17. Vlakfoto werkput 19 (spoor 29 en 30).
 Figuur 18. Cirkeldiagram met de relatieve aantallen aardewerkvondsten per baksel.
 Figuur 19. V.l.n.r. steengoed, industrieel wit en roodbakkend aardewerk (V.10 en V.44).
 Figuur 20. Fragmenten baksteen (V.06).

Tabel 1. Aantal sporen per spooraard.

Tabel 2. Aantallen vondsten per materiaalcategorie.

Tabel 3. Waardestelling.

Illustratieverantwoording

Figuur 1. PDOK.nl / Transect b.v.

Figuur 2. Beeldbank RCE / Transect b.v.

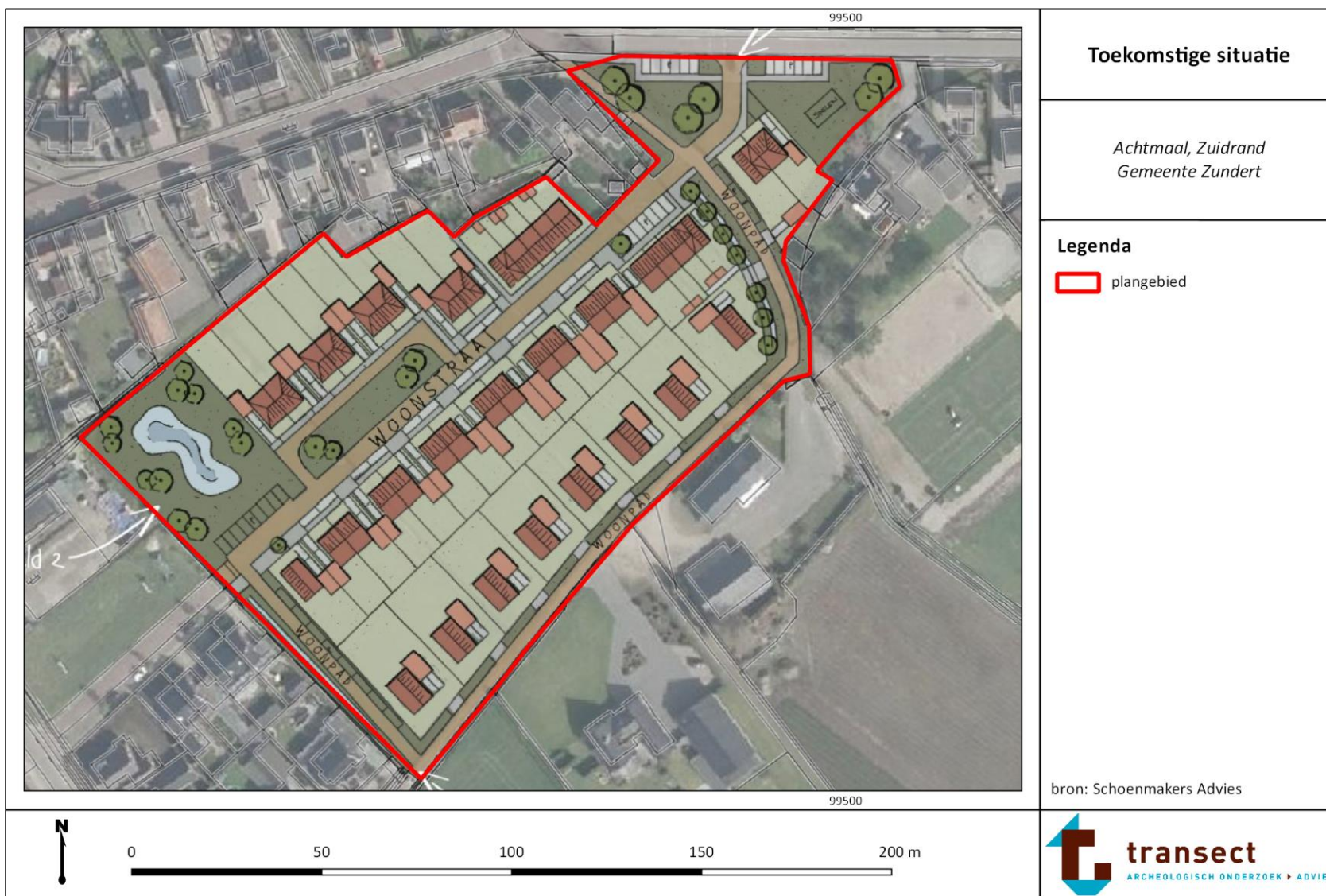
Figuur 3. Bussel & Rap 2020 / Transect b.v.

Figuur 4-20. Transect b.v.

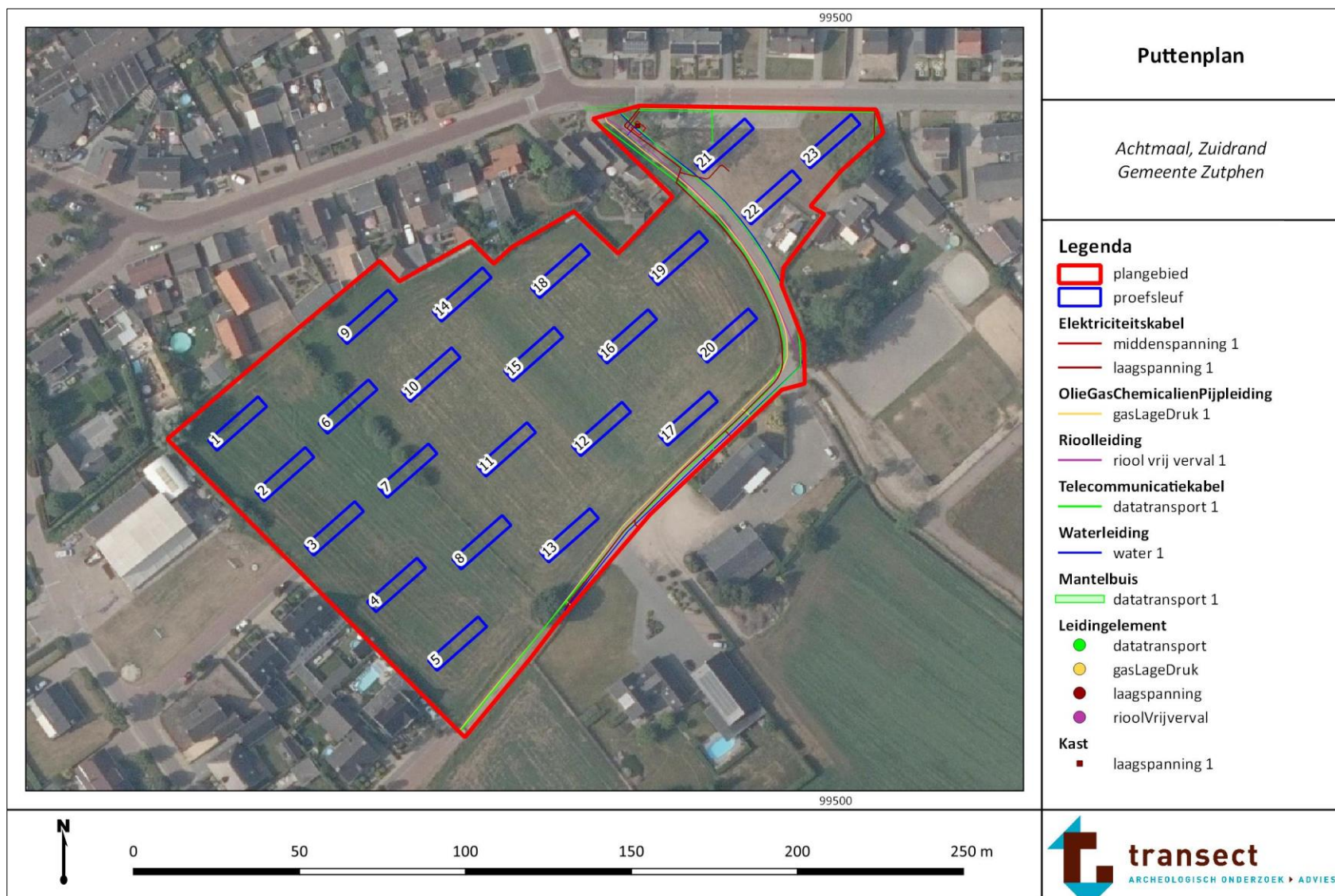
Bijlage 1. Archeologische periode-indeling voor Nederland

Periode	Deel-/subperiode	Van	Tot
Recent		1945 na Chr.	2050 na Chr.
Nieuwe Tijd	Late-Nieuwe tijd	1850 na Chr.	1945 na Chr.
	Midden-Nieuwe tijd	1650 na Chr.	1850 na Chr.
	Vroege-Nieuwe tijd	1500 na Chr.	1650 na Chr.
Middeleeuwen	Late-Middeleeuwen B	1250 na Chr.	1500 na Chr.
	Late-Middeleeuwen A	1050 na Chr.	1250 na Chr.
	Vroege-Middeleeuwen D	900 na Chr.	1050 na Chr.
	Vroege-Middeleeuwen C	725 na Chr.	900 na Chr.
	Vroege-Middeleeuwen B	525 na Chr.	725 na Chr.
	Vroege-Middeleeuwen A	450 na Chr.	525 na Chr.
Romeinse Tijd	Laat-Romeinse tijd B	350 na Chr.	450 na Chr.
	Laat-Romeinse tijd A	270 na Chr.	350 na Chr.
	Midden-Romeinse tijd B	150 na Chr.	270 na Chr.
	Midden-Romeinse tijd A	70 na Chr.	150 na Chr.
	Vroeg-Romeinse tijd B	25 na Chr.	70 na Chr.
	Vroeg-Romeinse tijd A	12 voor Chr.	25 na Chr.
IJzertijd	Late-IJzertijd	250 voor Chr.	12 voor Chr.
	Midden-IJzertijd	500 voor Chr.	250 voor Chr.
	Vroege-IJzertijd	800 voor Chr.	500 voor Chr.
Bronstijd	Late-Bronstijd	1100 voor Chr.	800 voor Chr.
	Midden-Bronstijd B	1500 voor Chr.	1100 voor Chr.
	Midden-Bronstijd A	1800 voor Chr.	1500 voor Chr.
	Vroege-Bronstijd	2000 voor Chr.	1800 voor Chr.
Neolithicum	Laat-Neolithicum B	2450 voor Chr.	2000 voor Chr.
	Laat-Neolithicum A	2850 voor Chr.	2450 voor Chr.
	Midden-Neolithicum B	3400 voor Chr.	2850 voor Chr.
	Midden-Neolithicum A	4200 voor Chr.	3400 voor Chr.
	Vroeg-Neolithicum B	4900 voor Chr.	4200 voor Chr.
	Vroeg-Neolithicum A	5300 voor Chr.	4900 voor Chr.
Mesolithicum	Laat-Mesolithicum	6450 voor Chr.	4900 voor Chr.
	Midden-Mesolithicum	7100 voor Chr.	6450 voor Chr.
	Vroeg-Mesolithicum	8800 voor Chr.	7100 voor Chr.
Paleolithicum	Laat-Paleolithicum B	18.000 BP	8.800 voor Chr.
	Laat-Paleolithicum A	35.000 BP	18.000 BP
	Midden-Paleolithicum	300.000 BP	35.000 BP
	Vroeg-Paleolithicum	-	300.000 BP

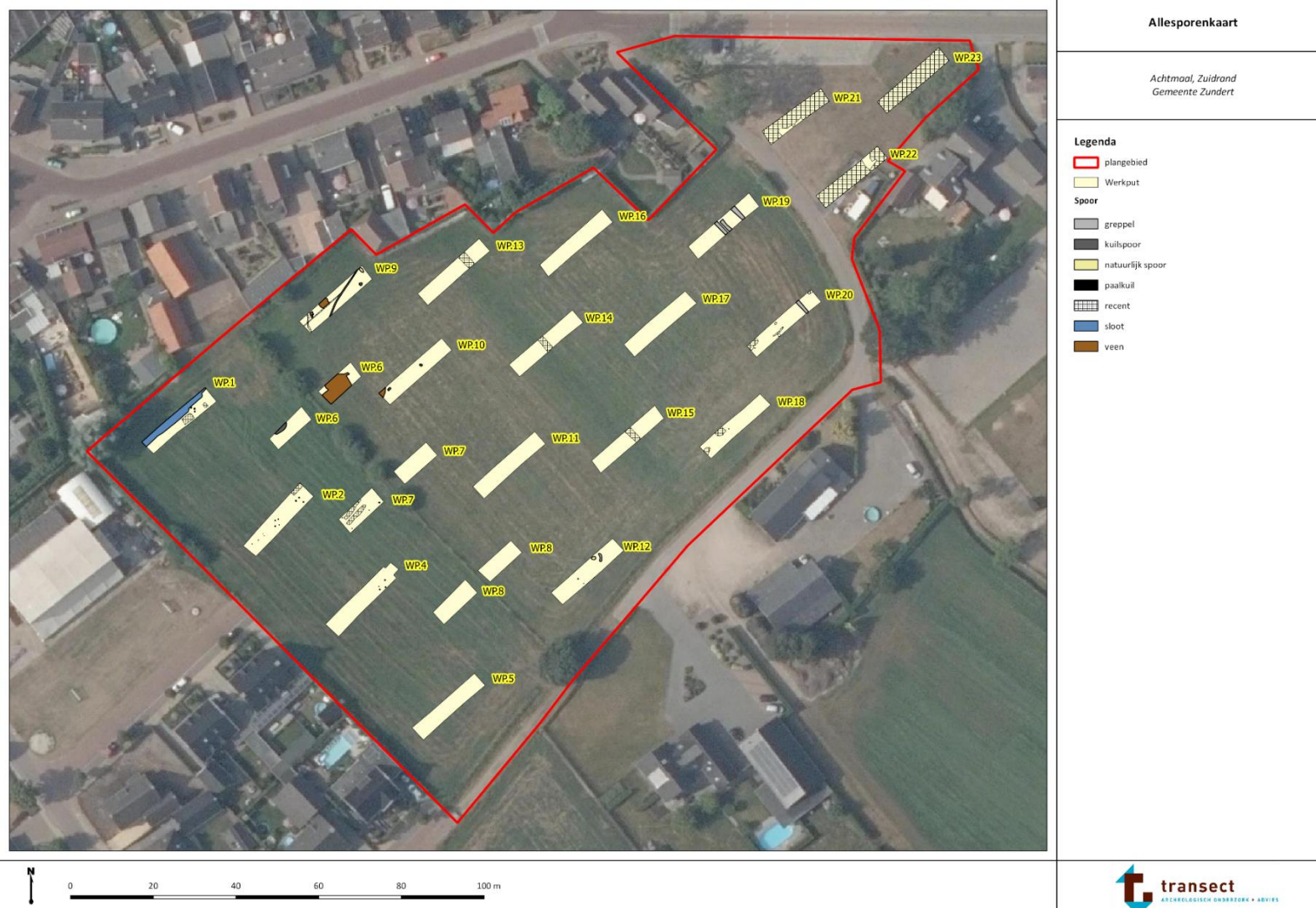
Bijlage 2. Toekomstige situatie

Bijlage 3. Puttenplan

Bijlage 4. Allesporenkaart

Allesporenkaart (midden)

Achtmaal, Zuidrand
Gemeente Zundert

Legenda

- plangebied
- Werkput
- Spoor**
- greppel
- kuilspoor
- natuurlijk spoor
- paalkuil
- recent
- sloot
- veen

Allesporenkaart (oosten)

Achtmal, Zuidrand
Gemeente Zundert

Legenda

- plangebied
- Werkput
- Spoor
 - greppel
 - kuilspoor
 - natuurlijk spoor
 - paalkuil
 - recent
 - sloot
 - veen

Allesporenkaart (westen)

Achtmal, Zuidrand
Gemeente Zundert

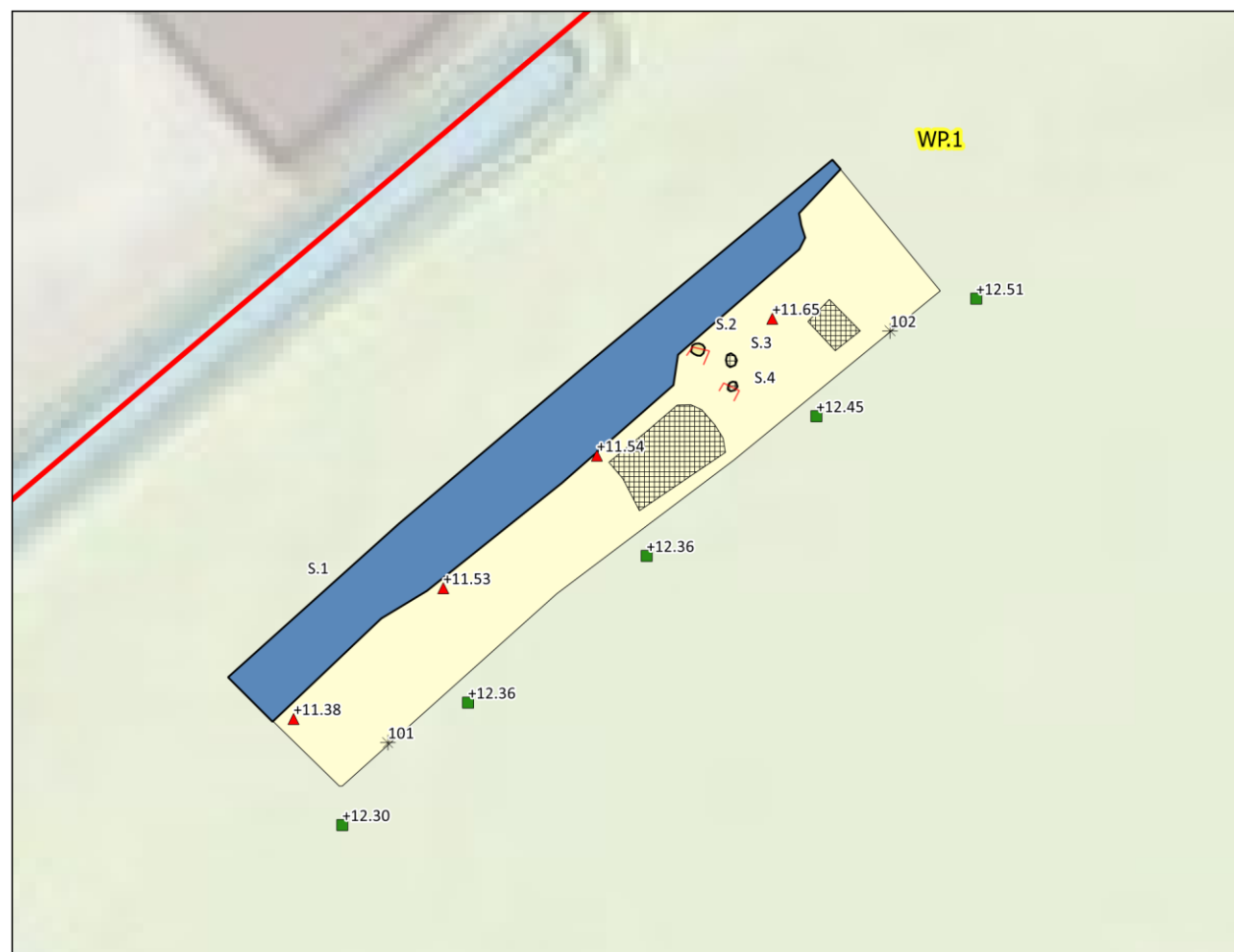
Legenda

- plangebied
- Werkput
- Spoor**
 - greppel
 - kuilspoor
 - natuurlijk spoor
 - paalkuil
 - recent
 - sloot
 - veen

0 20 40 60 80 100 m

Bijlage 5. Vlaktekeningen

Vlaktekening werkput 1

Achtmaal, Zuidrand
Gemeente Zundert

Legenda

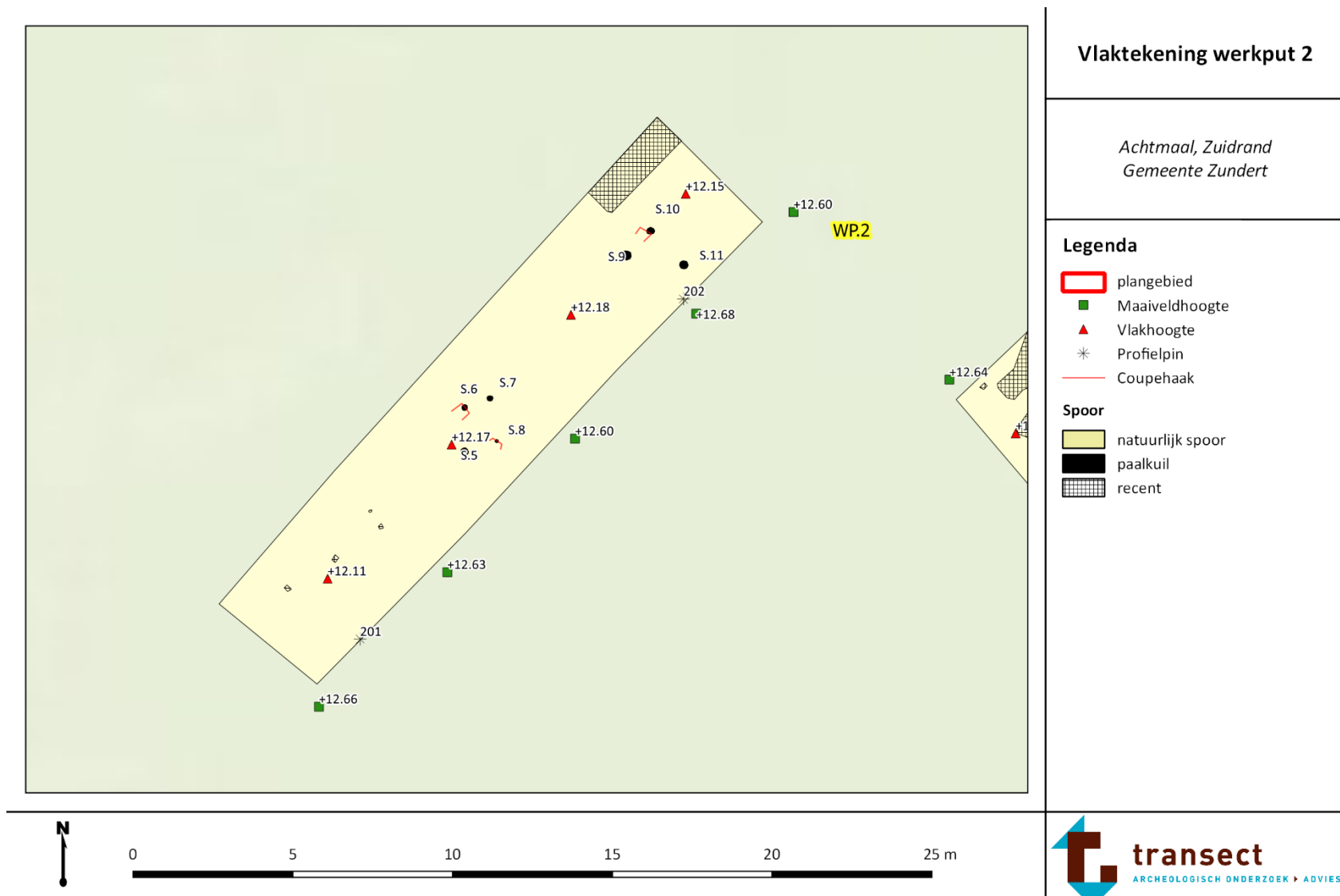
- plangebied
- Maaiveldhoogte
- ▲ Vlakhoogte
- ✱ Profielpin
- Coupehaak

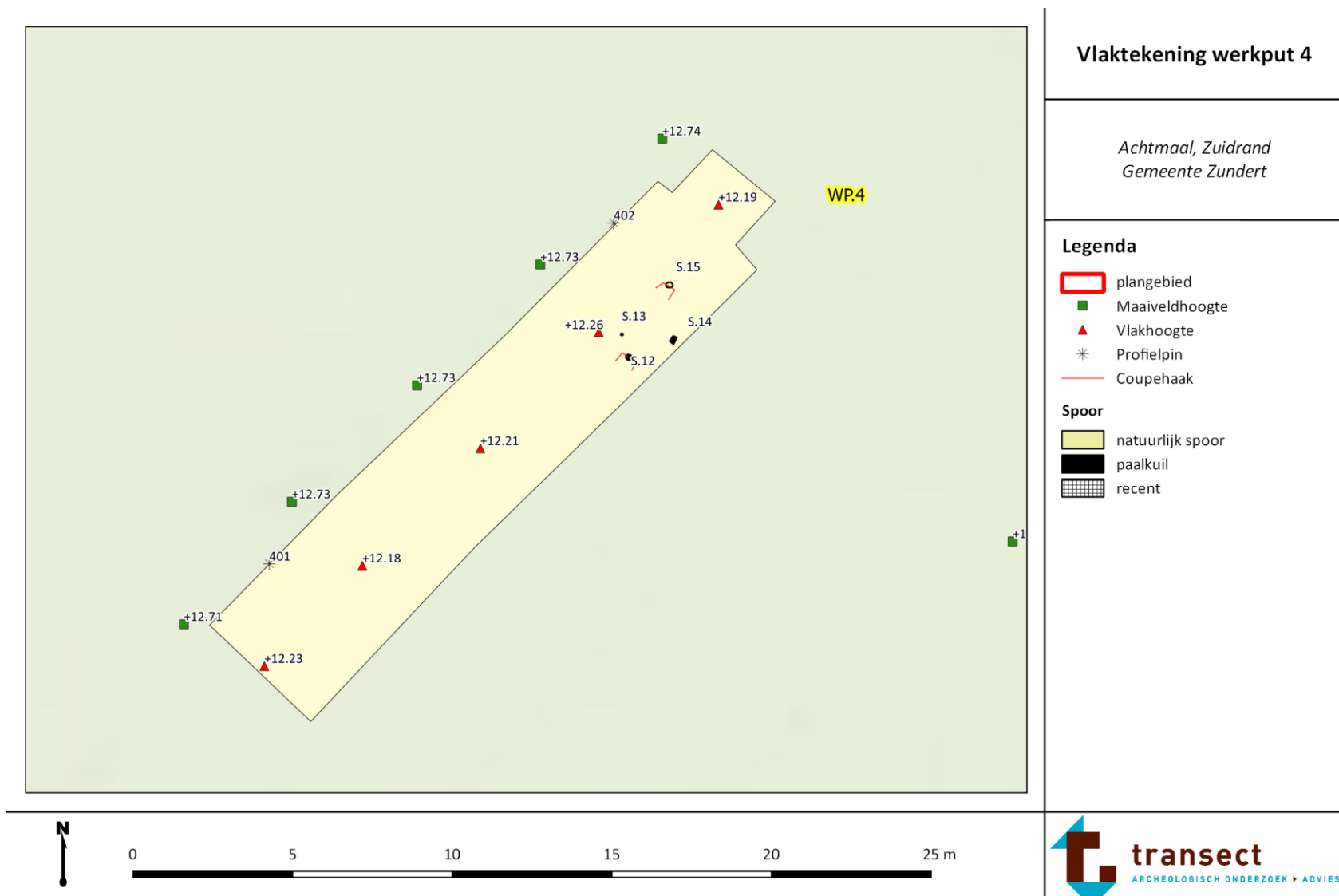
Spoor

- natuurlijk spoor
- recent
- sloot

0 5 10 15 20 25 m

Vlaktekening werkput 5

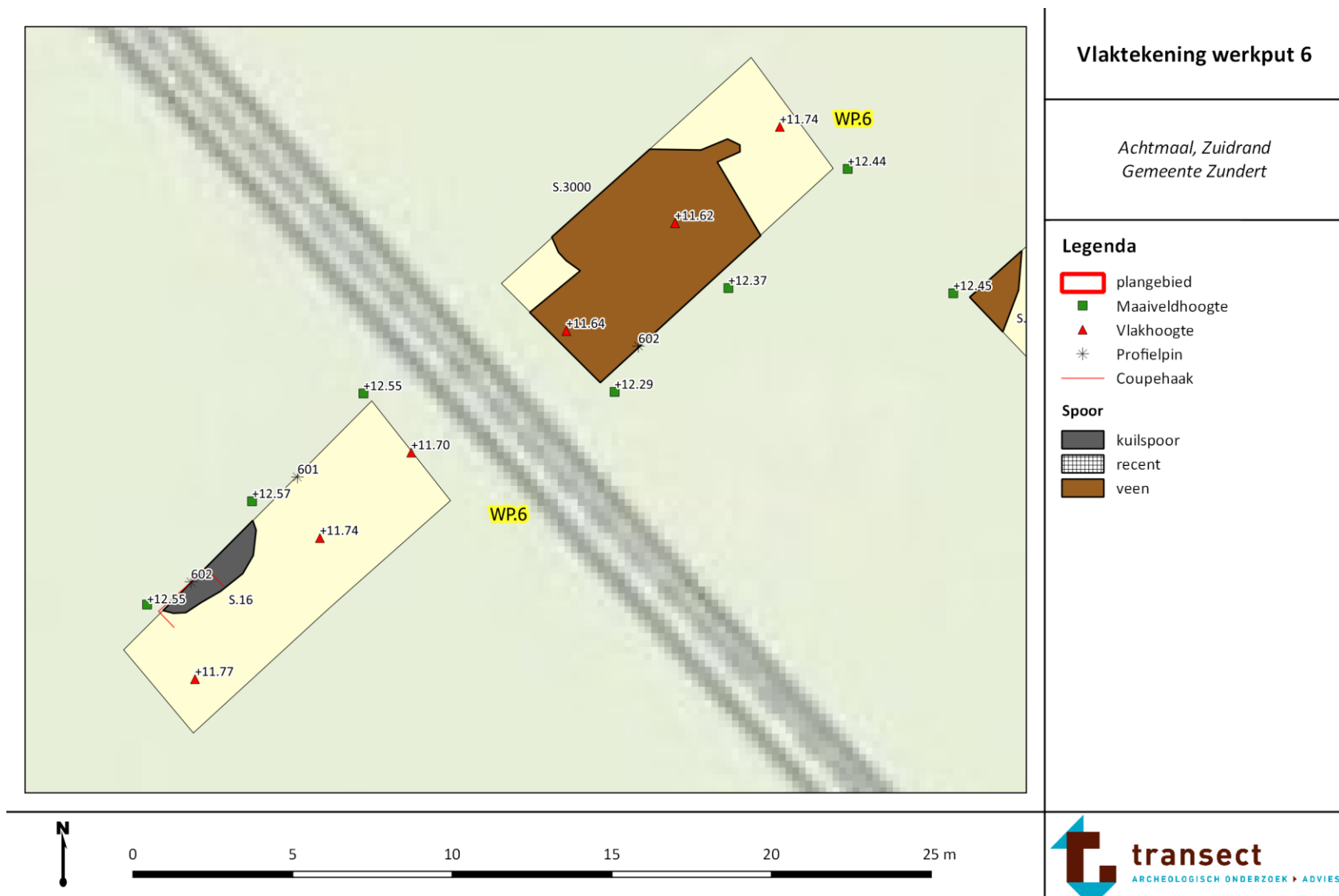
Achtmaal, Zuidrand
Gemeente Zundert

Legenda

- plangebied
- Maaiveldhoogte
- ▲ Vlakhoogte
- * Profielpin
- Coupehaak

0 5 10 15 20 25 m

Vlaktekening werkput 7

Achtmaal, Zuidrand
Gemeente Zundert

Legenda

- plangebied
- Maaiveldhoogte
- ▲ Vlakhoogte
- ✱ Profielpin
- Coupehaak

Spoor

- natuurlijk spoor
- paalkuil
- recent

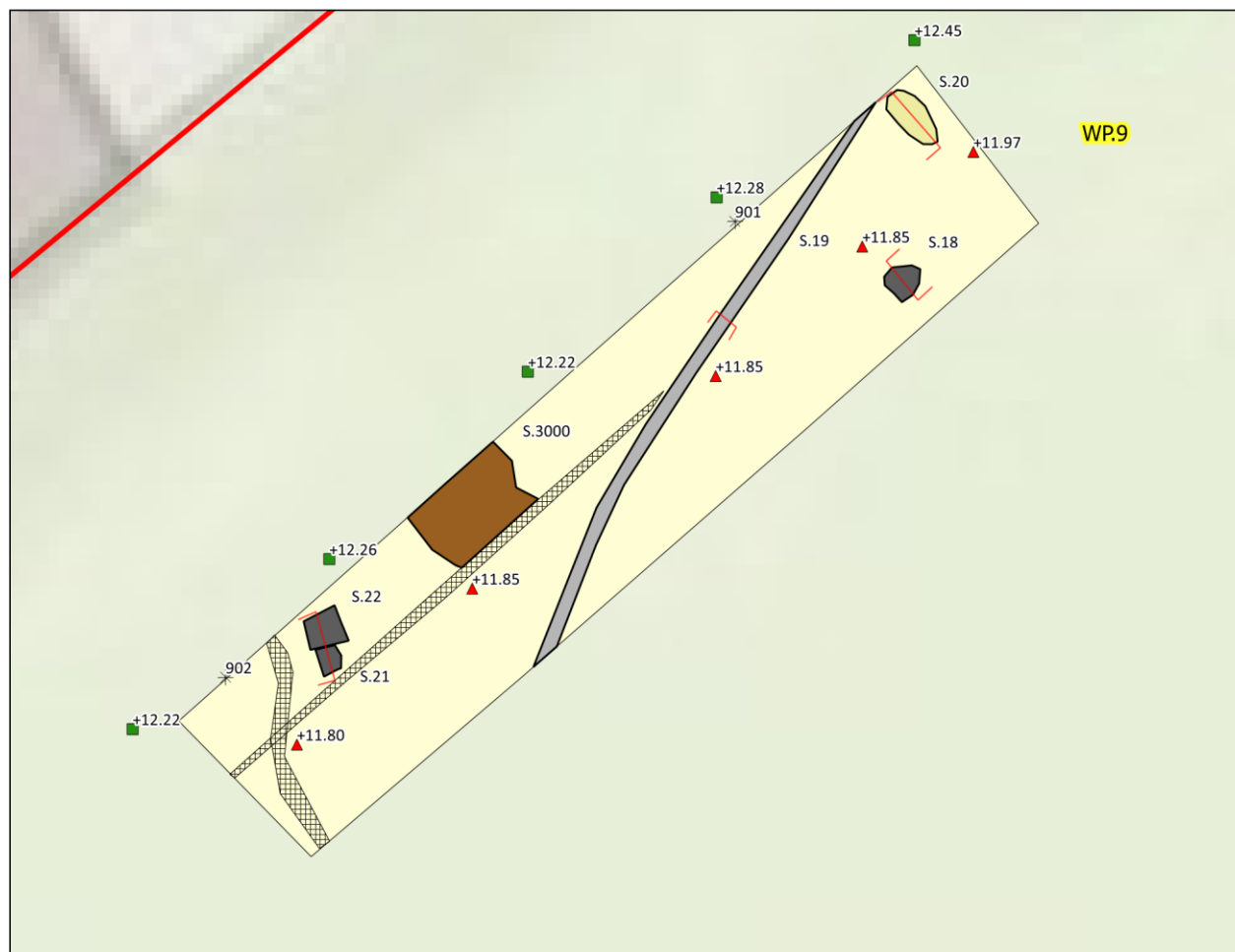

Vlaktekening werkput 8

Achtmaal, Zuidrand
Gemeente Zundert

Legenda

- plangebied
- Maaiveldhoogte
- ▲ Vlakhoogte
- * Profielpin
- Coupehaak

Vlaktekening werkput 9

Achtmaal, Zuidrand
Gemeente Zundert

Legenda

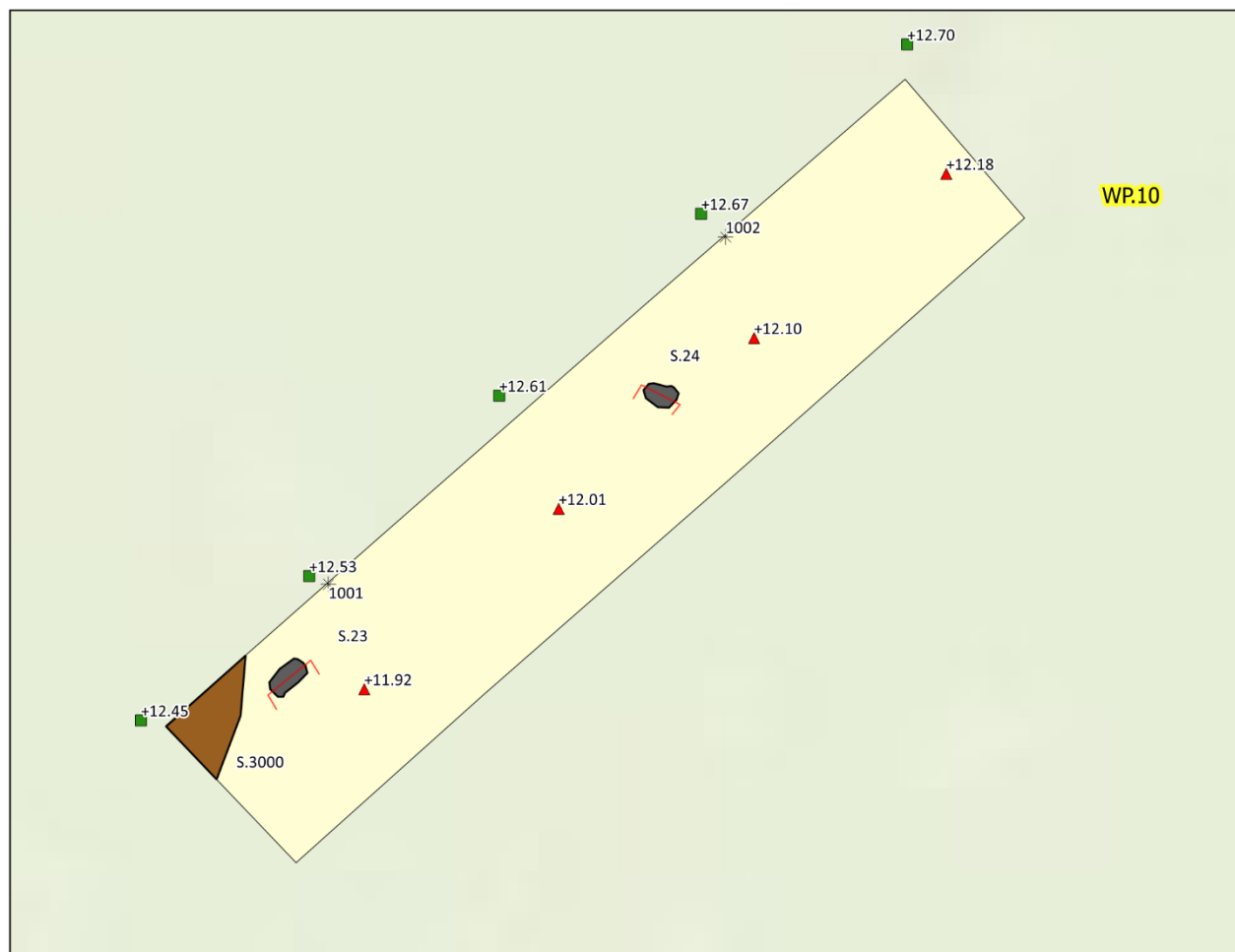
- plangebied
- Maaiveldhoogte
- ▲ Vlakhoogte
- ✱ Profielpin
- Coupehaak

Spoor

- greppel
- kuilspoor
- natuurlijk spoor
- recent
- veen

0 5 10 15 20 m

Flaktekening werkput 10

Achtmaal, Zuidrand
Gemeente Zundert

Legenda

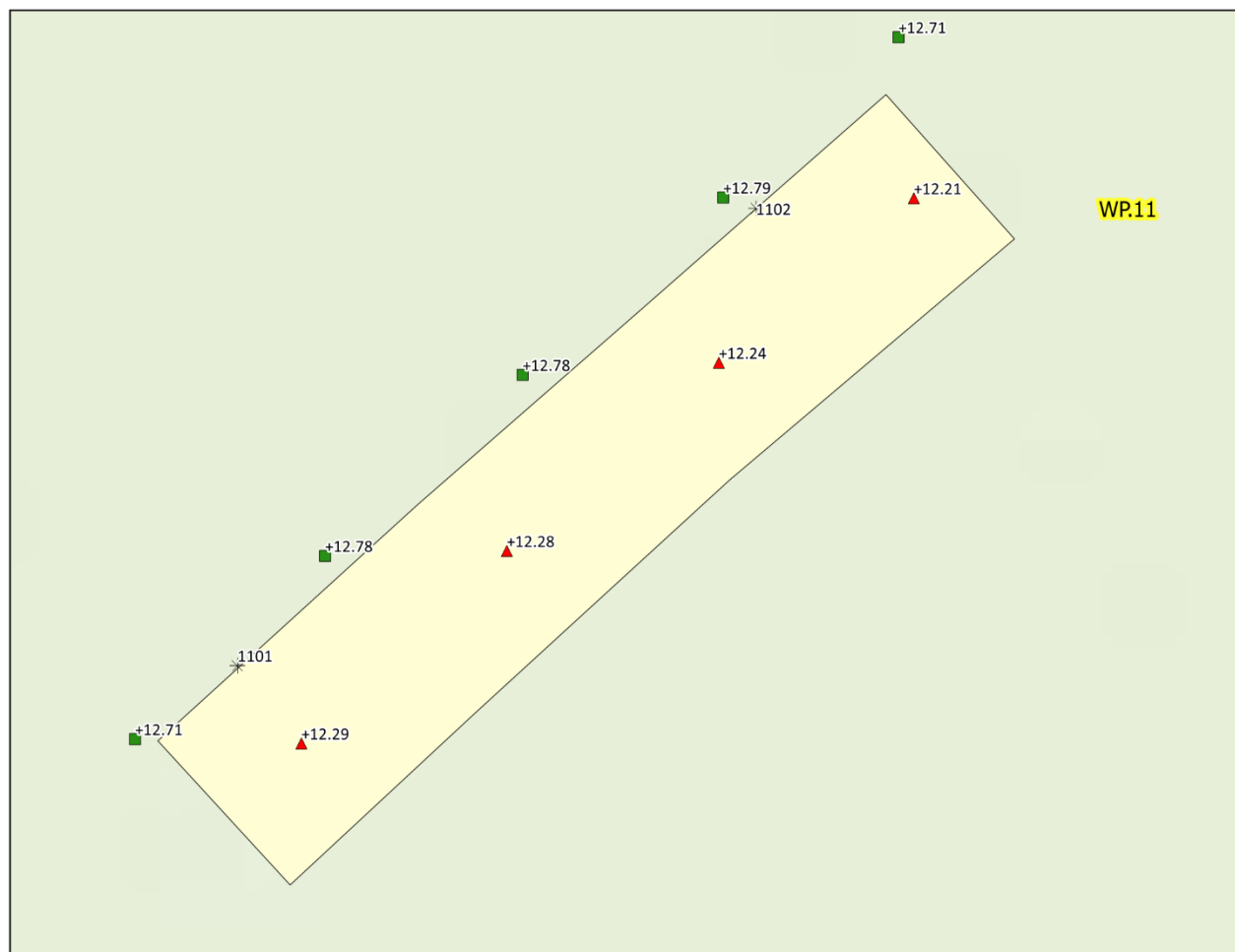
- plangebied
- Maaiveldhoogte
- ▲ Vlakhoogte
- * Profielpin
- Coupehaak

Spoor

- kuilspoor
- veen

0 5 10 15 20 m

Vlaktekening werkput 11

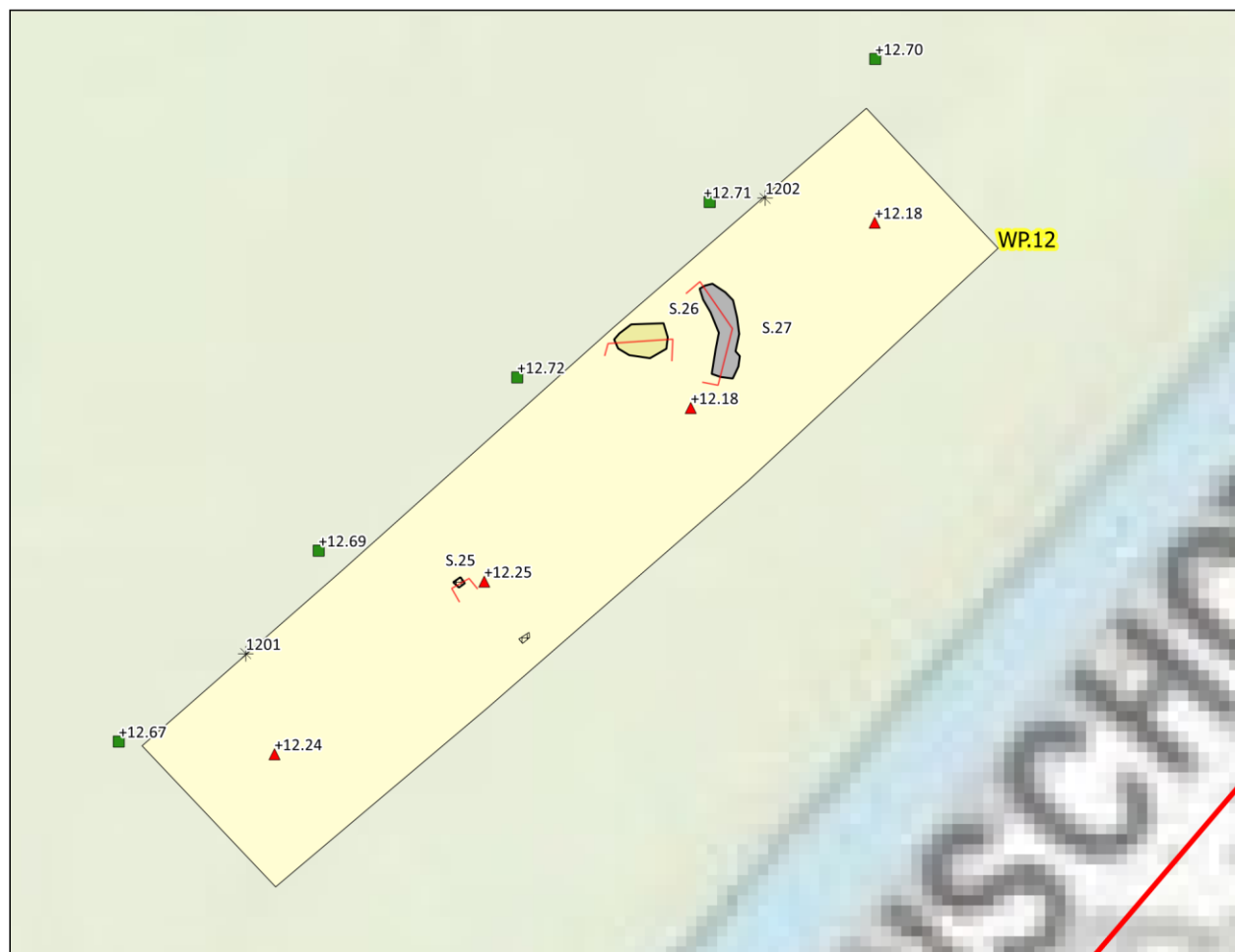
*Achtmaal, Zuidrand
Gemeente Zundert*

Legenda

- plangebied
- Maaiveldhoogte
- ▲ Vlakhoogte
- * Profielpin
- Coupehaak

0 5 10 15 20 m

Vlaktekening werkput 12

Achtmaal, Zuidrand
Gemeente Zundert

Legenda

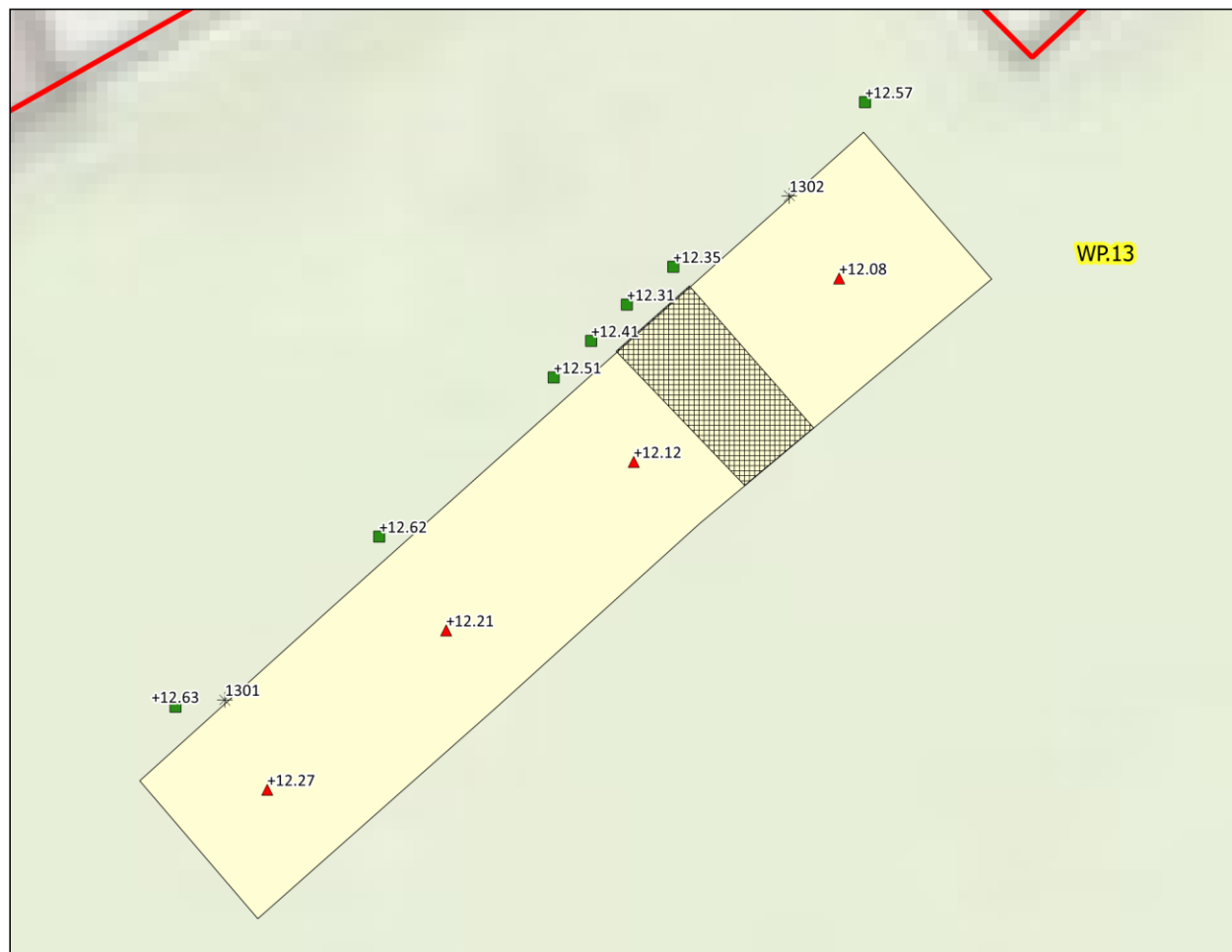
- plangebied
- Maaiveldhoogte
- ▲ Vlakhoogte
- * Profielpin
- Coupehaak

Spoor

- greppel
- natuurlijk spoor

0 5 10 15 20 m

Vlaktekening werkput 13

Achtmaal, Zuidrand
Gemeente Zundert

Legenda

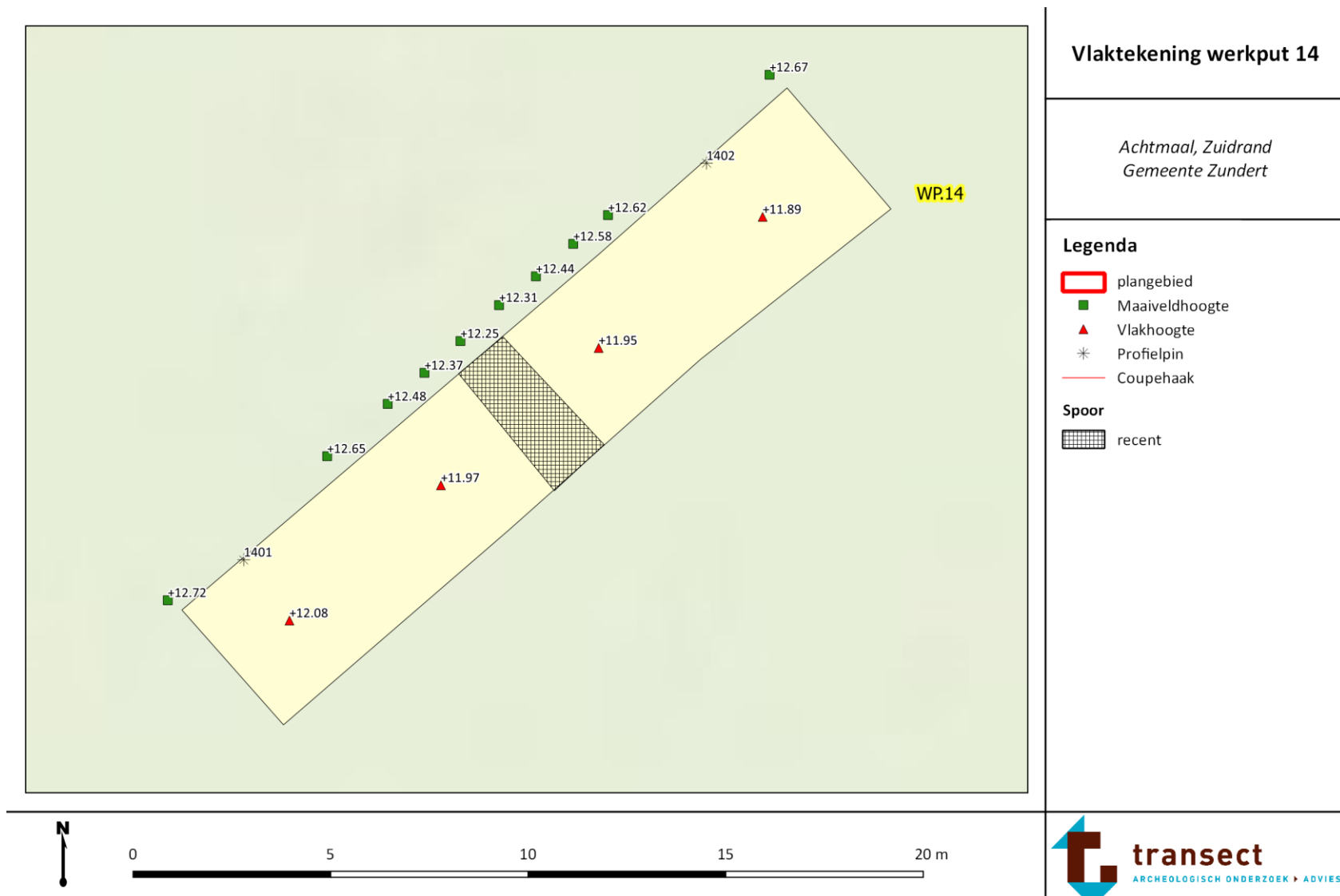
- plangebied
- Maaiveldhoogte
- ▲ Vlakhoogte
- * Profielpin
- Coupehaak

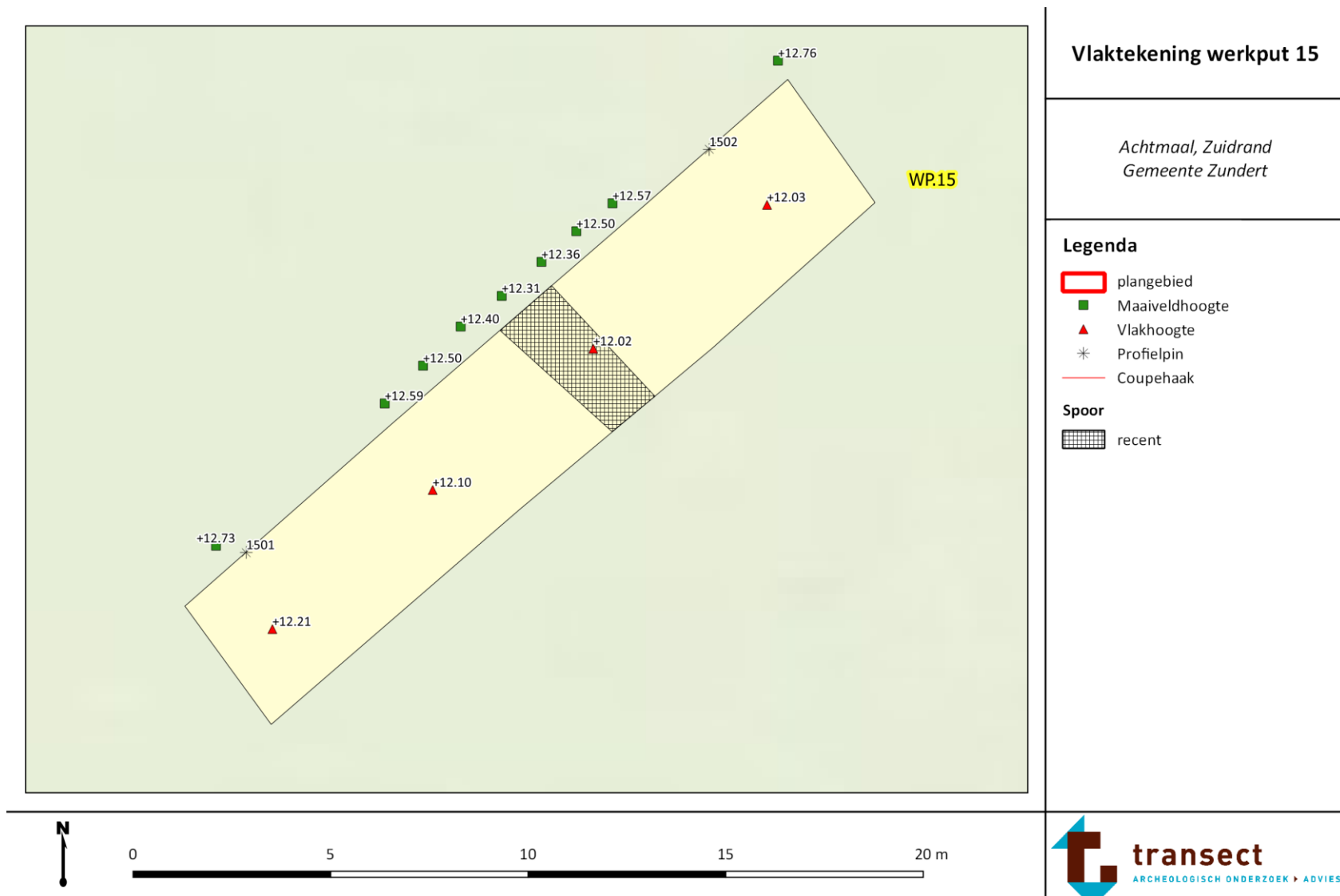
Spoor

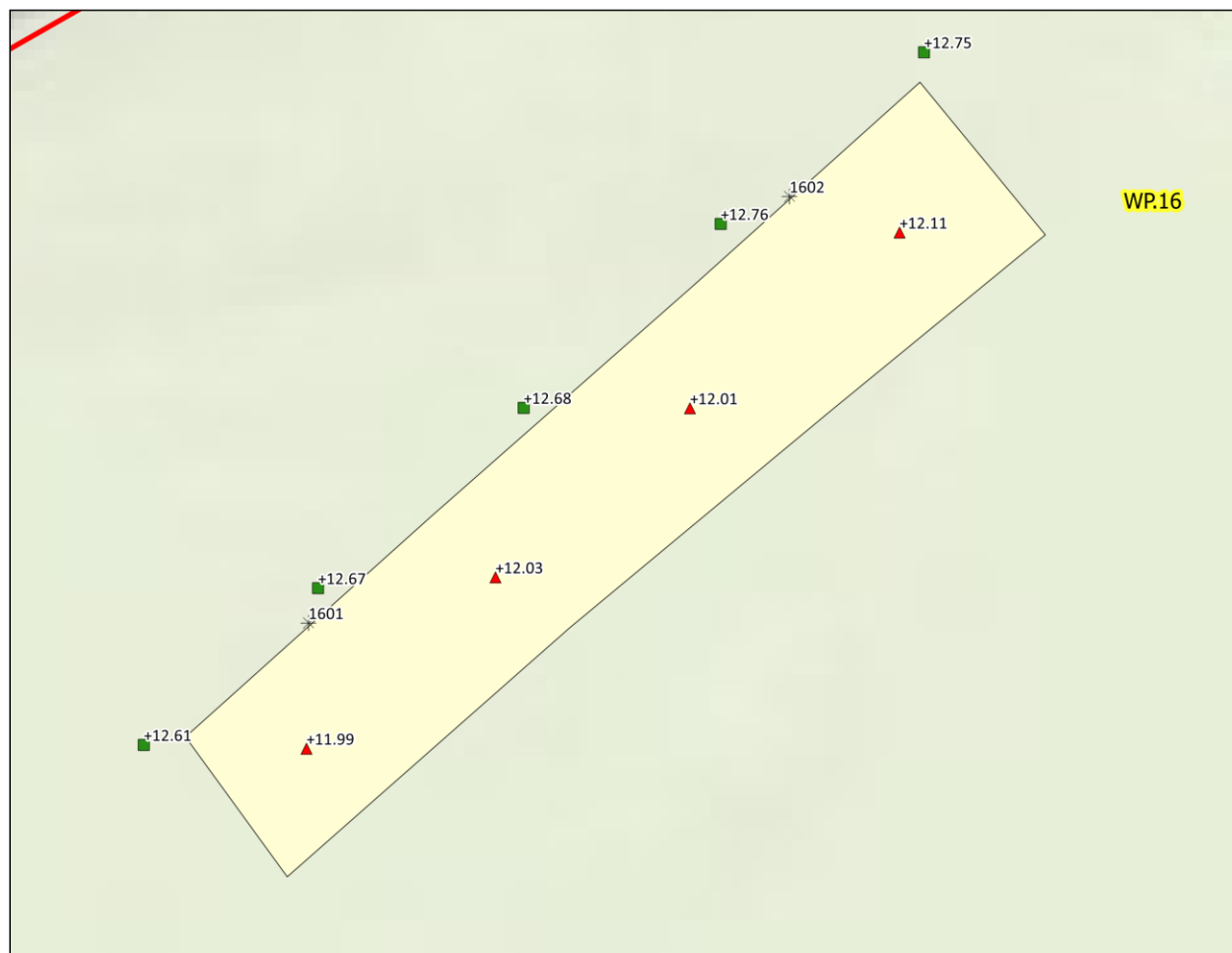
- recent

0 5 10 15 20 m

Vlaktekening werkput 16

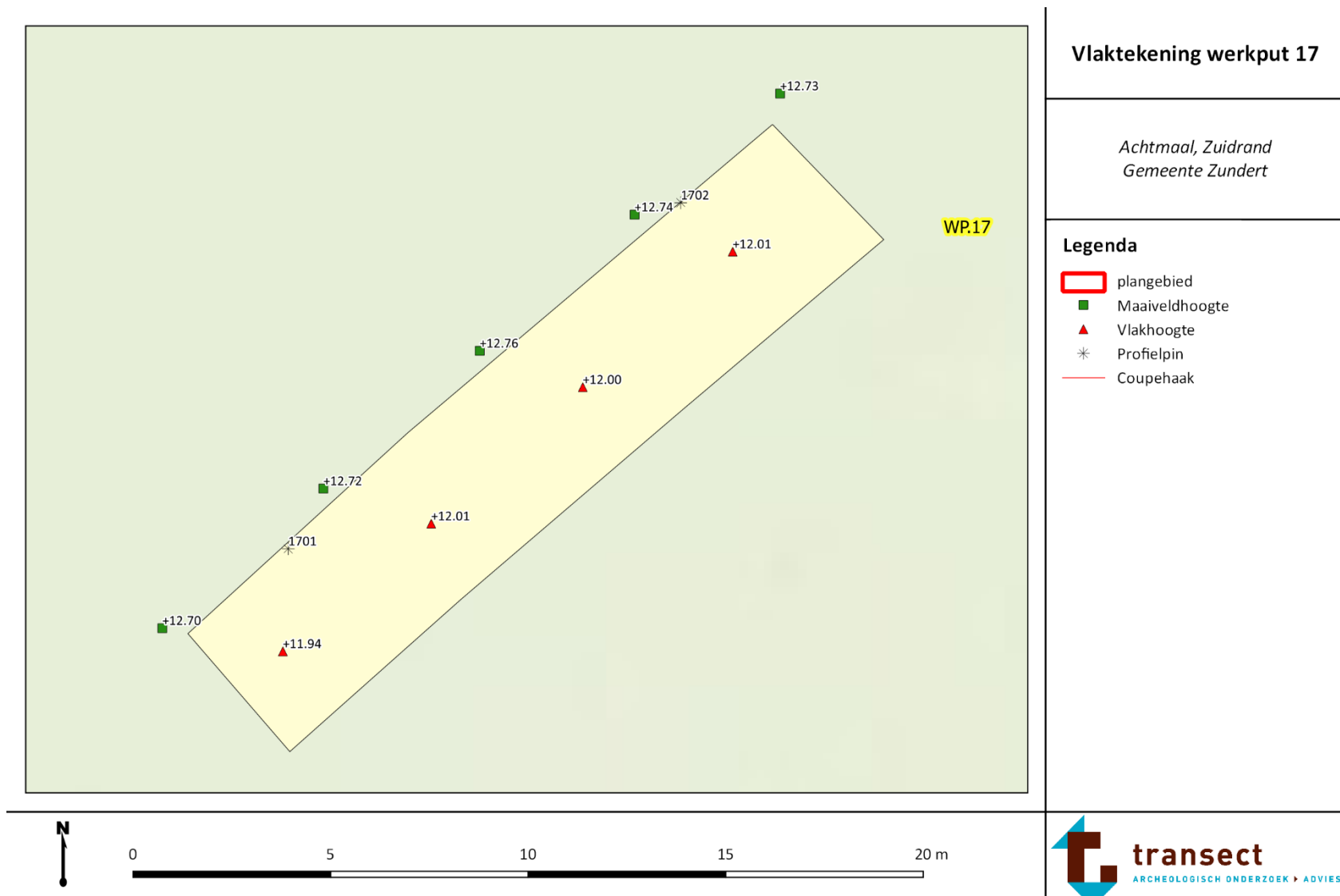
Achtmaal, Zuidrand
Gemeente Zundert

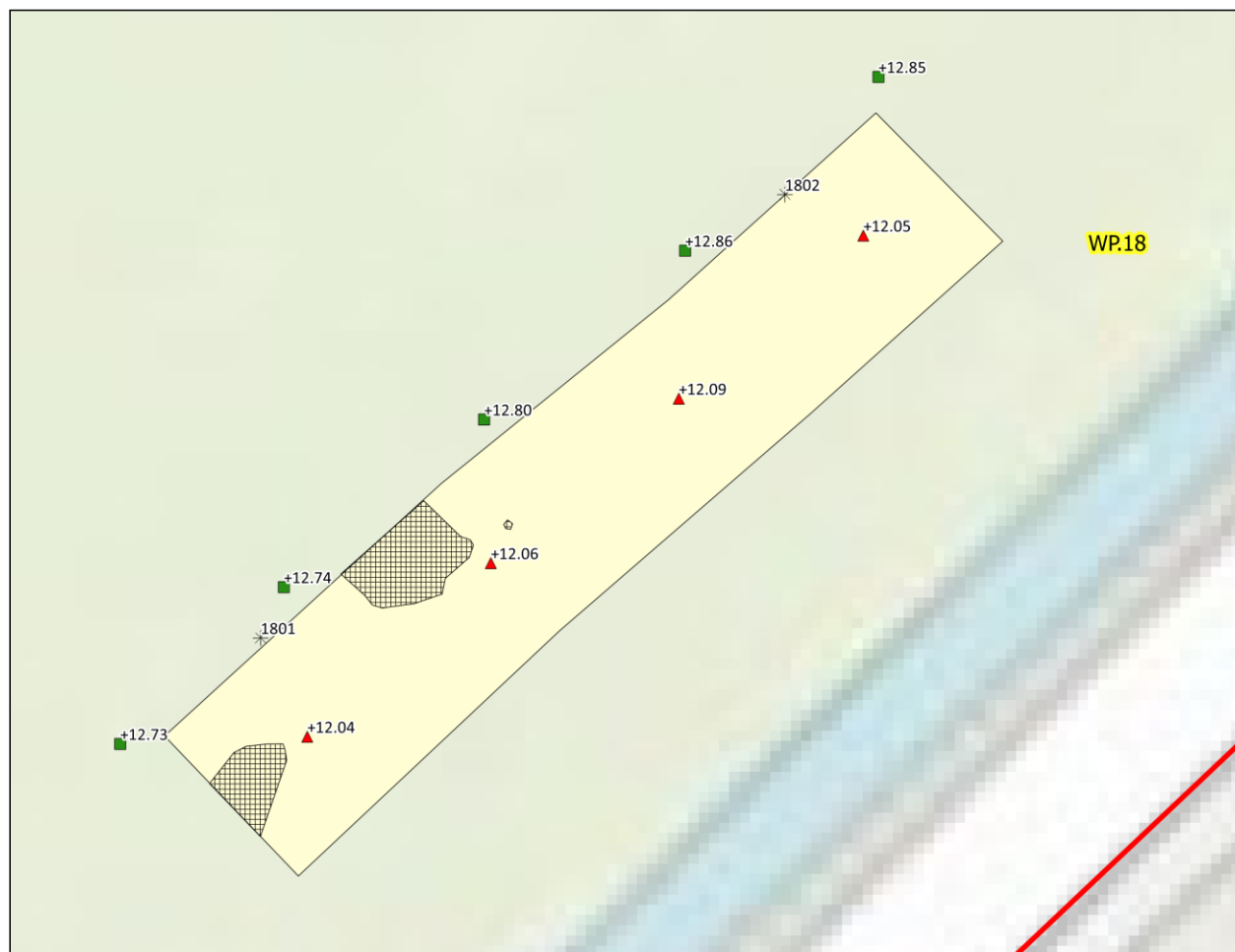
Legenda

- plangebied
- Maaiveldhoogte
- ▲ Vlakhoogte
- * Profielpin
- Coupehaak

0 5 10 15 20 m

Vlaktekening werkput 18

Achtmaal, Zuidrand
Gemeente Zundert

Legenda

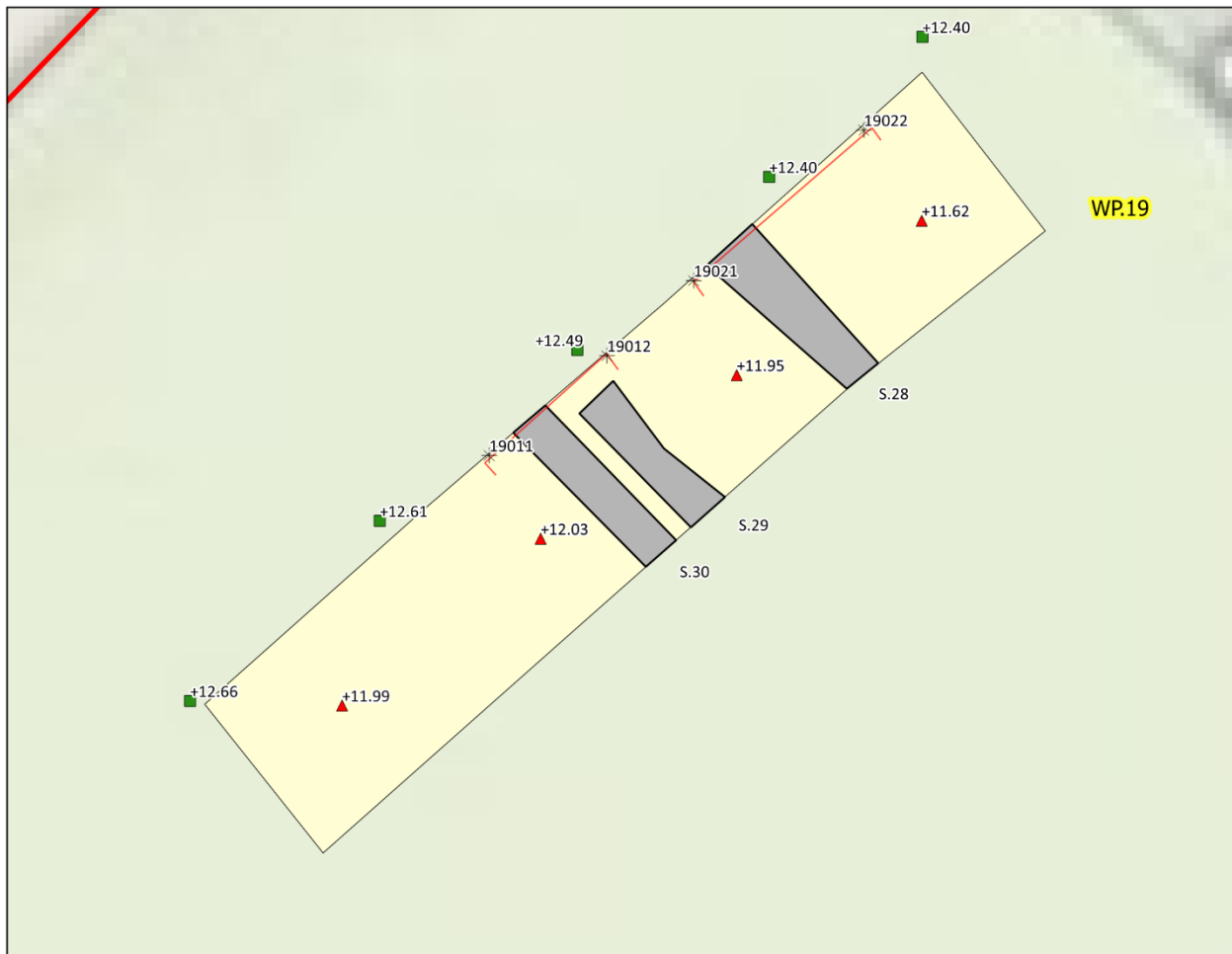
- plangebied
- Maaiveldhoogte
- ▲ Vlakhoogte
- * Profielpin
- Coupehaak

Spoor

- natuurlijk spoor
- recent

0 5 10 15 20 m

Vlaktekening werkput 19

Achtmaal, Zuidrand
Gemeente Zundert

Legenda

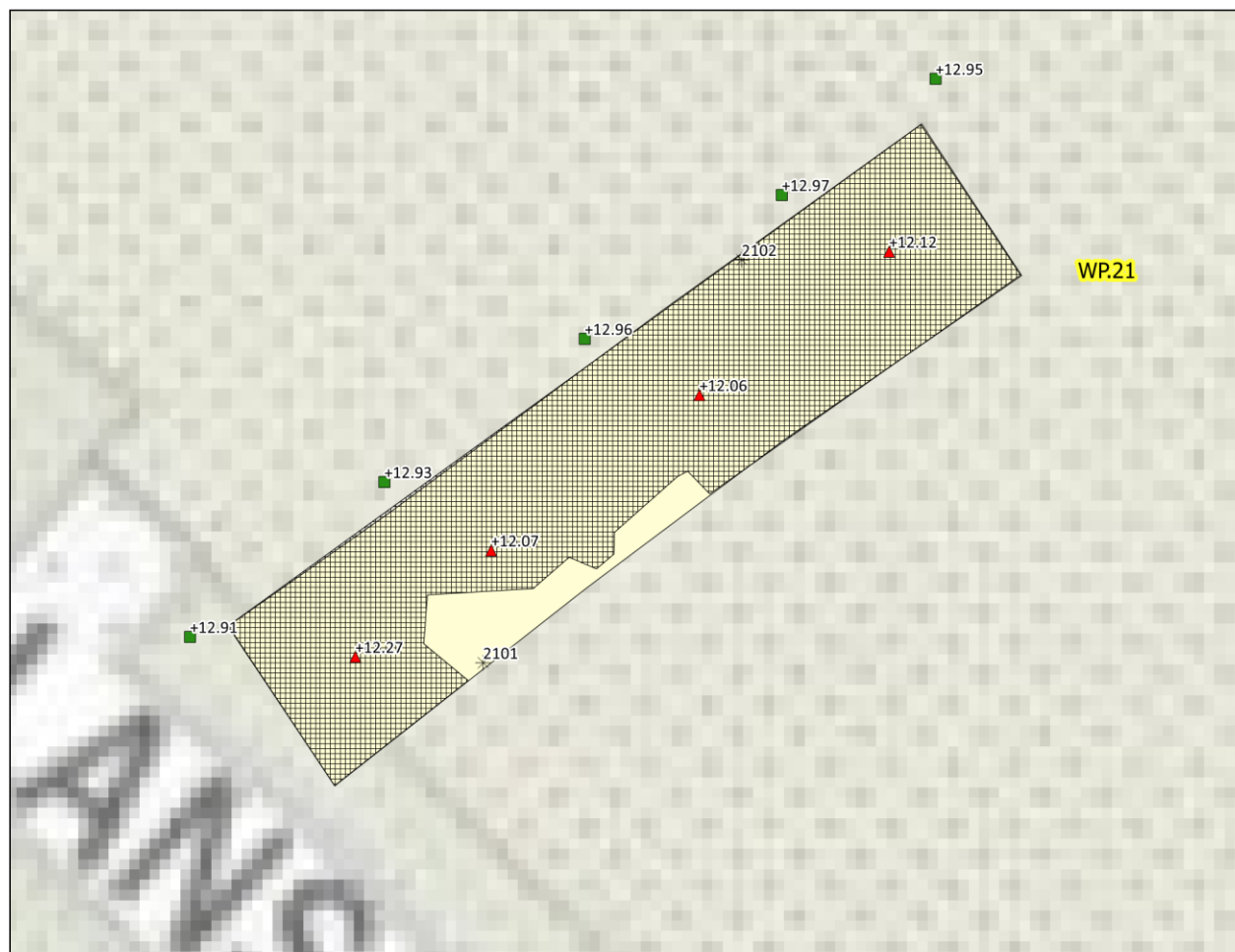
- plangebied
- Maaiveldhoogte
- ▲ Vlakhoogte
- * Profielpin
- Coupehaak

Spoor

- greppel

0 5 10 15 20 m

Vlaktekening werkput 21

Achtmaal, Zuidrand
Gemeente Zundert

Legenda

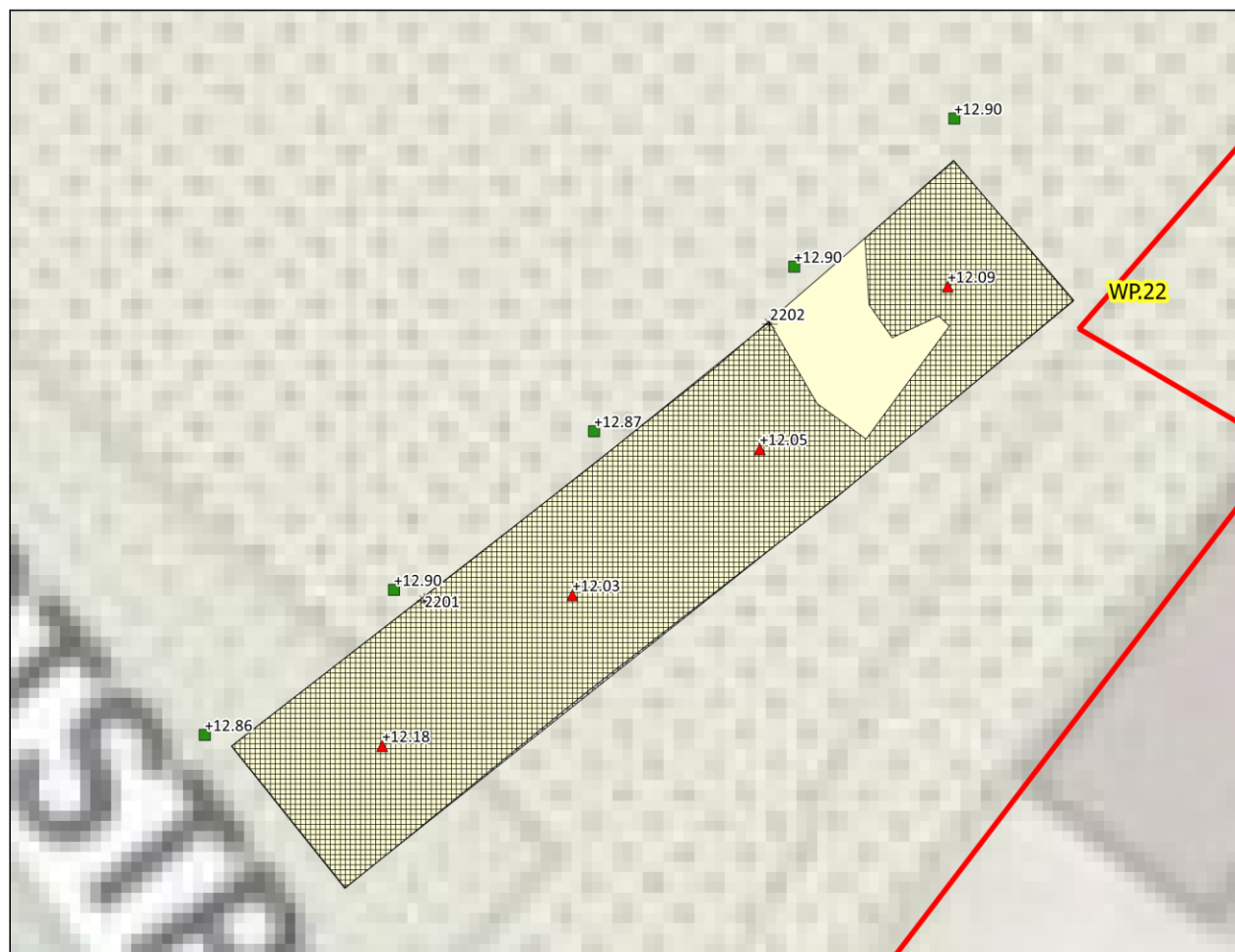
- plangebied
- Maaiveldhoogte
- ▲ Vlakhoogte
- ✱ Profielpin
- Coupehaak

Spoor

- recent

0 5 10 15 20 m

Vlaktekening werkput 22

Achtmaal, Zuidrand
Gemeente Zundert

Legenda

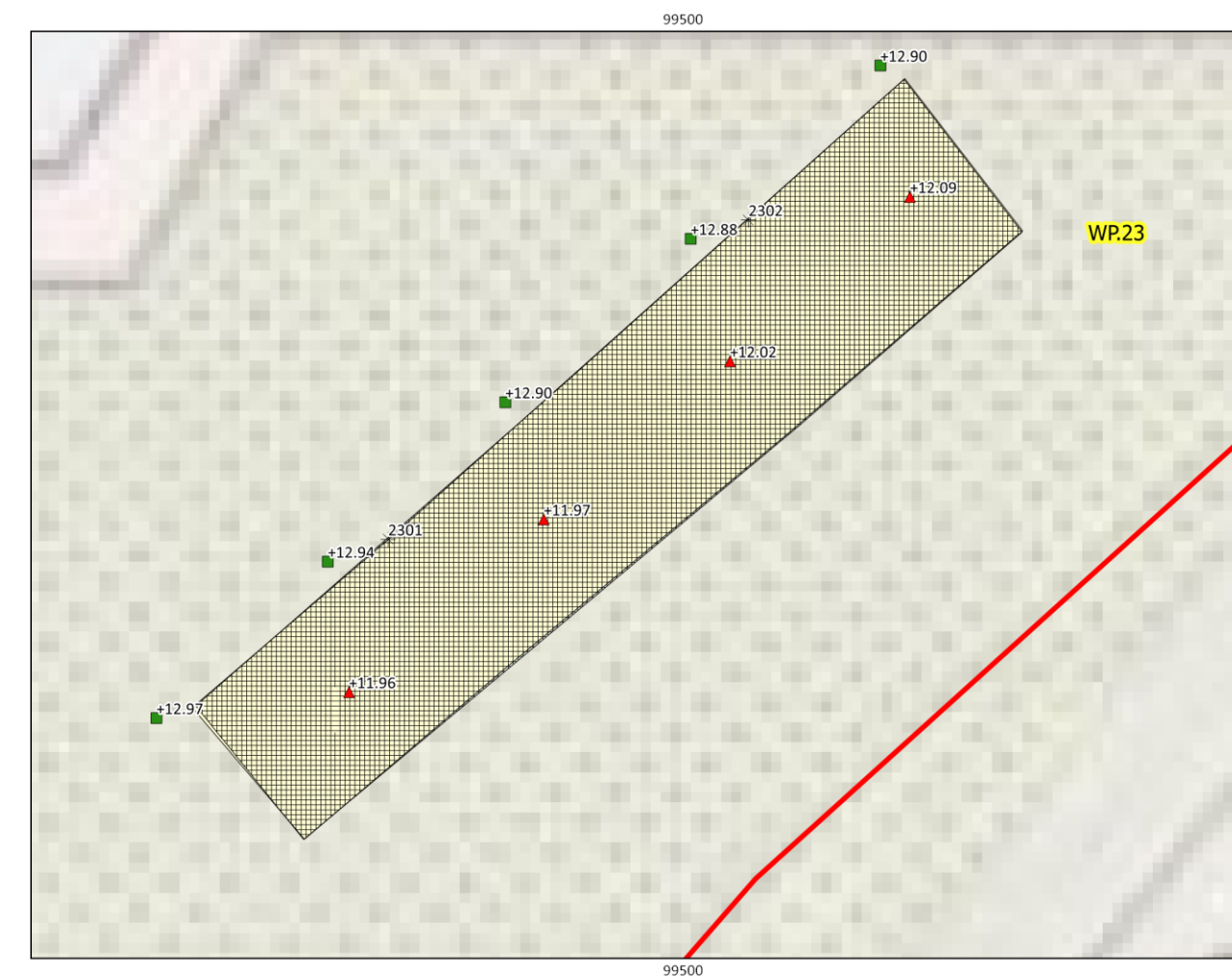
- plangebied
- Maaiveldhoogte
- ▲ Vlakhoogte
- ✱ Profielpin
- Coupehaak

Spoor

- recent

0 5 10 15 20 m

Vlaktekening werkput 23

Achtmaal, Zuidrand
Gemeente Zundert

Legenda

- plangebied
- Maaiveldhoogte
- ▲ Vlakhoogte
- ✱ Profielpin
- Coupehaak

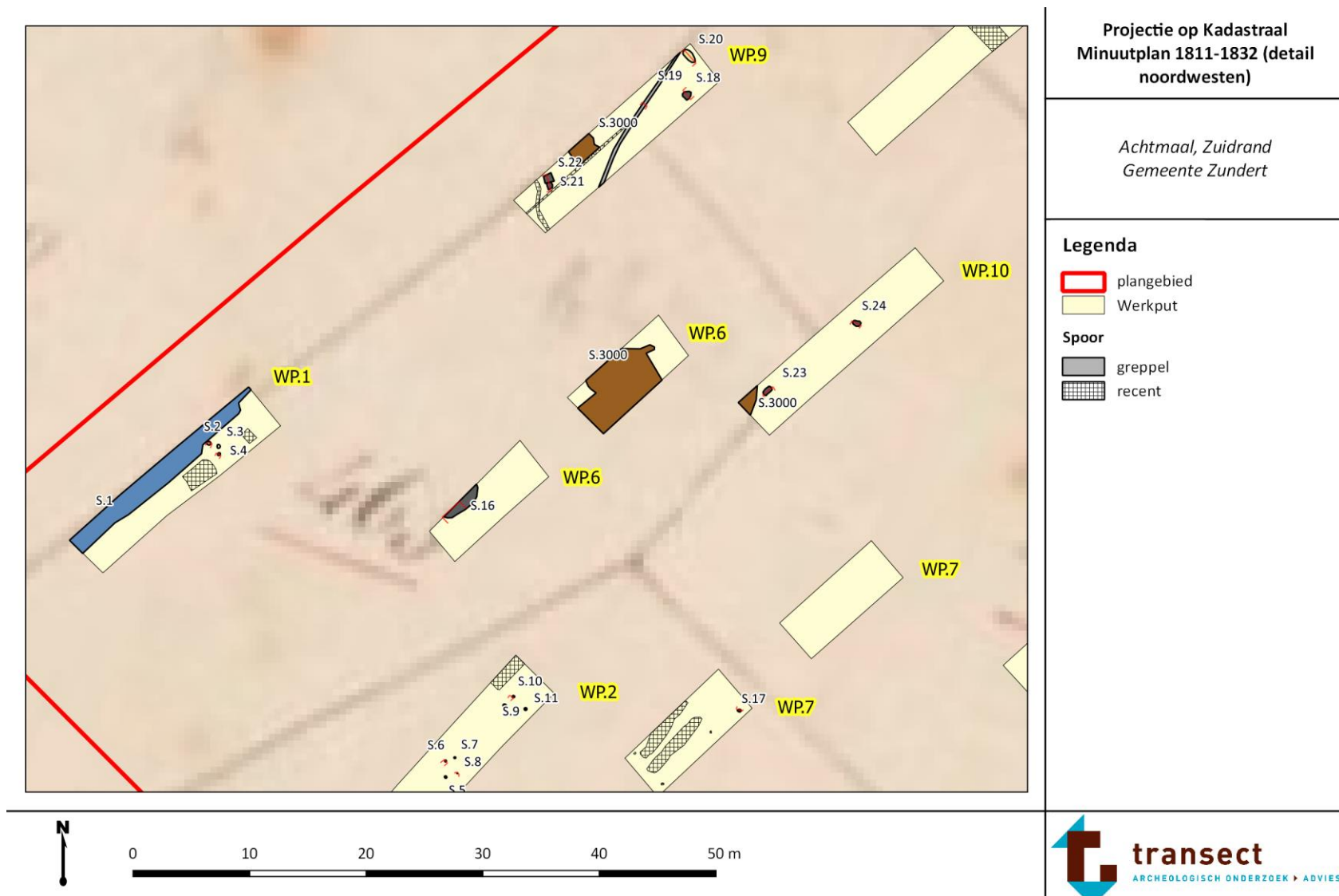
Spoor

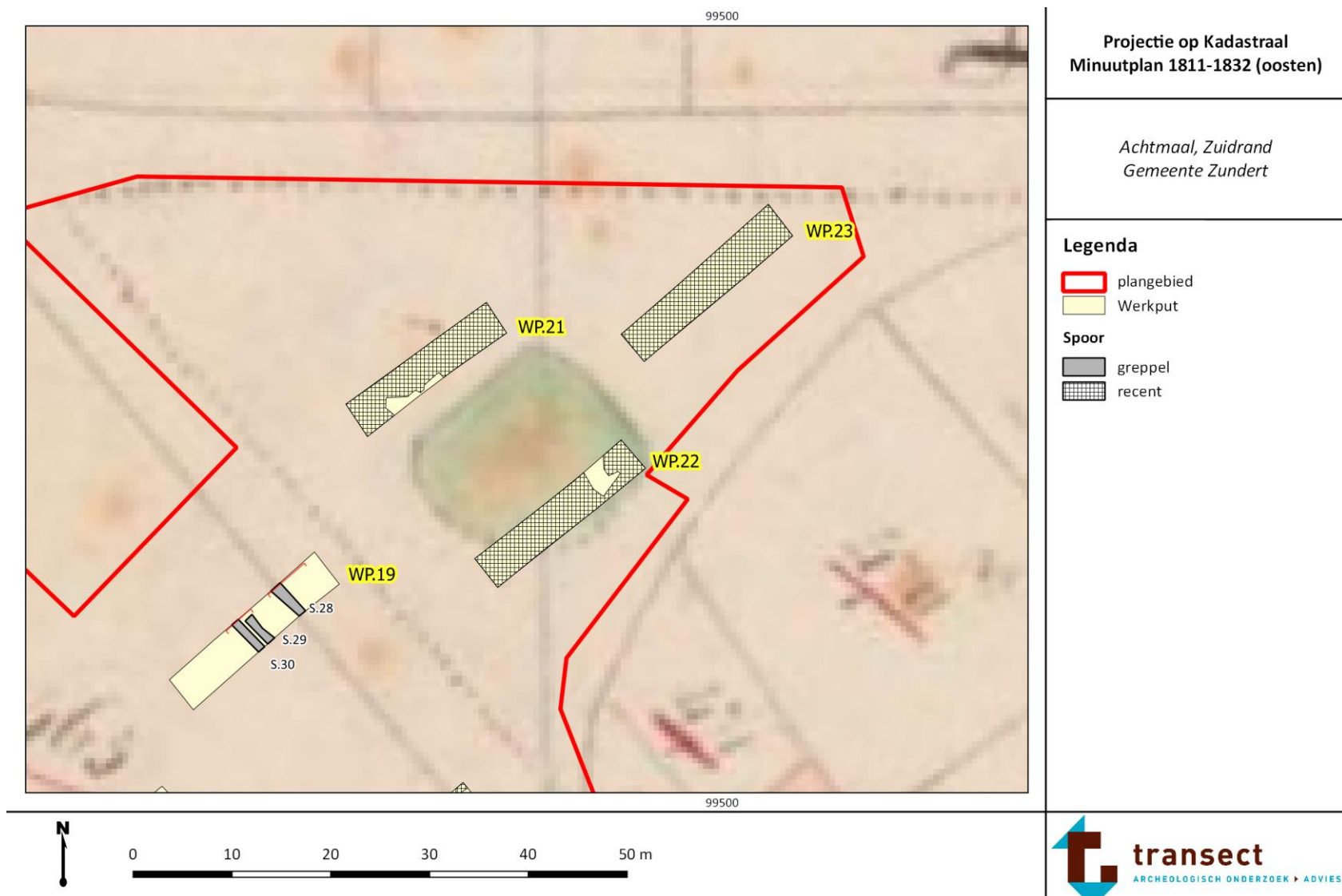
- recent

0 5 10 15 20 m

Bijlage 6. ASK op kadastrale minuut 1811-1832

Projectie op Kadastraal
Minuutplan 1811-1832 (westen)

Achtmaal, Zuidrand
Gemeente Zundert

Legenda

 plangebied
 Werkput

Spoor
 greppel
 recent

0 10 20 30 40 50 m

Bijlage 7. Overzichtsfoto's per werkput

Werkput 1

Werkput 2

Werkput 4

Werkput 5

Werkput 6

Werkput 7

Werkput 8

Werkput 9

Werkput 10

Werkput 11

Werkput 12

Werkput 13

Werkput 14

Werkput 15

Werkput 16

Werkput 17

Werkput 18

Werkput 19

Werkput 20

Werkput 21

Werkput 22

Werkput 23

Bijlage 8. Sporen- en lagenlijst

Put	Vlak	Spoor	Spooraard	Vulling	Kleur	Kleurstruc	Textuur	Org_stof	Insluitsels	Spoordiepte (cm)	Opmerking
01	001	0001	SL	1	DGR		zs3	H2			
01	001	0002	NAT	1							
01	001	0003	REC	1	DBR		zs2	H2			
01	001	0004	REC	1	DBR		zs2	H2			
02	001	0005	PK	1	DGR	heterogeen	zs2				
02	001	0006	PK	1	DGR	heterogeen	zs2			22	
02	001	0007	PK	1	DGR	heterogeen	zs2				
02	001	0008	NAT	1							
02	001	0009	PK	1	DGR	heterogeen	zs2				
02	001	0010	PK	1	DGR	heterogeen	zs2			20	
02	001	0011	PK	1	DGR	heterogeen	zs2				
04	001	0012	PK	1	GR	heterogeen	zs2			12	
04	001	0013	PK	1	DGR	heterogeen	zs2				pk?
04	001	0014	PK	1	DGR	heterogeen	zs2				pk?
04	001	0015	NAT	1							
06	001	0016	KL	1	DBR	heterogeen	vkm			90	wk?
06	001	0016	KL	2	DBR	heterogeen	zs3	H2		90	wk?
06	001	0016	KL	3	GRBR	heterogeen	vkm		kbw-spik	90	wk?
07	001	0017	PK	1	GR	heterogeen	zs2			10	
09	001	0018	KL	1	ZW		zs2	H2		8	
09	001	0019	GR	1	DBRZW		vkm			12	
09	001	0020	NAT	1							
09	001	0021	KL	1	GR		zs2			10	
09	001	0022	KL	1	DBRZW		zs2	H2		20	
10	001	0023	KL	1	DBR		zs3	H2		14	
10	001	0024	KL	1	GR	heterogeen	zs2			8	
12	001	0025	REC	1	DGR	heterogeen	zs2			14	PG
12	001	0026	NAT	1							
12	001	0027	GR	1	DBRGN	heterogeen	zs2			22	
19	001	0028	GR	1	DGR		zs2	H1		56	
19	001	0028	GR	2	DBRGR	heterogeen	zs2	H1		56	
19	001	0028	GR	3	DGR		zs2	H1	kbw-spik	56	
19	001	0028	GR	4	DBR	heterogeen	zs2	H1		56	
19	001	0029	GR	1	DGR	heterogeen	zs2			18	
19	001	0030	GR	1	DBRGR	heterogeen	zs2	H1	kbw-spik	38	

Put	Vlak	Spoor	Spooraard	Vulling	Kleur	Kleurstruc	Textuur	Org_stof	Insluitsels	Spoordiepte (cm)	Opmerking
19	001	0030	GR	2	DGR		zs2	H1		38	
20	001	0031	GR	1	DGR		zs2	H1	ge vlekken	46	
19	001	0999	REC	1							
01	103	1000	BV	1	DBRGR		zs1	H1	wo1		
01	103	1500	OPH	1	GEBR	heterogeen	zs1				
01	103	2000	OPH	1	BRBR	heterogeen	zs2				Bouwlanddek
01	103	3000	VN	1	DBR		vkm	H2			ondergrens geleidelijk
01	103	4000	LG	1	BR	heterogeen	zs3				haarlijnen, BC-hor
01	103	4000	LG	2	GE		zs3				C-hor
01	103	4000	LG	3	DBR		zs2				B-hor
04	101	4100	LG	1	GE	heterogeen	zs2				gebioturbeerde C-hor

Bijlage 9. Vondstenlijst

Vnr.	Put	Vlak	Spoor	Spooraard	Vulling	Vak	Aantal	Gewicht	Opmerking	Datering
0001KER	01	001	2000	OPH	1		1	24,70	- 1x stg, wandfragm mineraalwaterkruik met tekst '1 KAN' (1850-1900).	LNT
0002GLS	01	001	0001	SL	1		2	26,20	- 2x helder, kleurloos, vensterglas (modern?).	LNT/REC
0002KBW	01	001	0001	SL	1		1	30,50	- 1x grijsbakkend, afgeronde hoek, hard baksel.	LNT/REC
0002KER	01	001	0001	SL	1		1	220,20	- 1x rbak, wand, loodglazuur INW.	LME/NT
0002KER1	01	001	0001	SL	1		4	26,10	- 4x ind wit, 2x bodem, 2x rand. Randfragmenten zijn blauw versierd met 1x plantaardige motieven. Witte kernen.	MNT/LNT
0002MXX	01	001	0001	SL	1		1	28,20	- 1x holle pijp, oude - maar moderne - leiding?	LNT/REC
0002SXX	01	001	0001	SL	1		1	176,00	- 1x kalksteen, cilindervormig, afgerond, taps-toelopend.	-
0003KER	04	001	1000	BV	1	2	1	1,20	- 1x snipper majolica?	VNT/MNT
0004KER	05	001	1000	BV	1	1	1	17,30	- 1x witbak, rand, loodglazuur INW/UITW.	NT
0004KKP	05	001	1000	BV	1	1	1	3,10	- 1x kleipijpsteelfragment.	MNT/LNT
0005KER	05	001	1000	BV	1	3	1	8,00	- 1x rbak, wand, loodglazuur INW.	LME/NT
0006KBW	06	001	1000	BV	1	1	2	74,50	- 1x baksteenfragment, donkeroranje, hard baksel. - 1x baksteenfragment, geel, hard baksel.	NT
0006KER	06	001	1000	BV	1	1	2	3,60	- 2x ind wit, 1x randje schotel, 1 oorfragm., witte kernen.	MNT/LNT
0006KER1	06	001	1000	BV	1	1	1	5,00	- 1x rbak, wand, versleten loodglazuur (INW).	LME/NT
0006KER2	06	001	1000	BV	1	1	1	3,10	- 1x witbak, klein randje, loodglazuur INW/UITW.	NT
0007KBW	06	001	1000	BV	1	3	1	25,40	- 1x grijsbakkend, wandscherf aardewerk?	LME/NT
0007KER	06	001	1000	BV	1	3	1	13,40	- 1x ind wit, randfragment bord.	NT
0008KBW	07	001	4000	LG	2	1	1	4,70	- 1x baksteenfragm. Bruin, hard.	NT
0009MXX	07	001	1000	BV	1	1	7	970,00	- 7x brokken, iets langwerpig.	NT?
0010KBW	08	001	1000	BV	1	3	1	12,70	- 1x baksteenfragment, oranje, sterk versleten, matig hard baksel.	NT
0010KER	08	001	1000	BV	1	3	2	6,30	- 1x stg, wand, blauw versierd met tekst "...ADER CVN....", zoutglazuur INW/UITW. - 1x ind wit, wand, witte kern.	MNT/LNT
0010KKP	08	001	1000	BV	1	3	1	0,70	- 1x kleipijp steelfragmentje.	MNT/LNT
0011KER	08	001	1000	BV	1	4	3	16,30	- 1x witbak, wand, loodglazuur INW/UITW. - 2x rbak, 1x bodem, 1x wand, loodglazuur (INW/UITW).	NT
0012KER	07	001	1000	BV	1	3	2	15,70	- 1x rbak, randscherf sterk versleten, loodglazuur versleten. - 1x oranje kbw?	NT

Vnr.	Put	Vlak	Spoor	Spooraard	Vulling	Vak	Aantal	Gewicht	Opmerking	Datering
0013KER	06	001	1000	BV	1	3	3	39,10	- 1x rbak, rand bord, loodglazuur INW. - 1x rbak, wand, loodglazuur INW. - 1x bs-brokje?	NT
0013MXX	06	001	1000	BV	1	3	1	7,00	- 1x spijker/nagel.	NT?
0014KER	06	001	1000	BV	1	4	2	60,50	- 2x indus wit, 1x wand bordfragm., 1x rand schotel? Witte kernen.	MNT/LNT
0015KER	09	001	1000	BV	1	4	1	11,10	- 1x rbak, sterk versleten, wand/rand, loodglazuur?	LME/NT
0016KER	09	001	1000	BV	1	3	2	74,00	- 2x stg, wandfragment, zoutglazuur (UITW), past aan elkaar.	NT
0017KER	10	001	1000	BV	1	1	4	41,70	- 3x rbak, wand, 2x loodglazuur INW. 1x Loodglazuur INW/UITW. - 1x dakpan?	NT
0017KER1	10	001	1000	BV	1	1	4	7,60	- 2x ind wit wand, witte kern. - 2x ind wit rand, witte kern, 1x bloemmotief-versiering.	MNT/LNT
0017KKP	10	001	1000	BV	1	1	1	2,30	- 1x kleipijpsteelfragmentje.	MNT/LNT
0018KBW	10	001	1000	BV	1	2	2	18,50	- 2x baksteenfragmenten, roze/oranje, matig hard.	MNT/LNT
0018KER	10	001	1000	BV	1	2	1	48,50	- 1x rbak, pootje, loodglazuur.	LME/NT
0018KER1	10	001	1000	BV	1	2	1	15,90	- 1x stg, wandfr. kruik, zoutglazuur UITW.	NT
0019KER	10	001	1000	BV	1	3	1	11,00	- 1x rbak, rand, loodglazuur UITW.	LME/NT
0019KER1	10	001	1000	BV	1	3	1	7,00	- 1x witbak, wand, loodglazuur INW/UITW.	NT
0019MSLAK	10	001	1000	BV	1	3	1	9,00	- 1x slakbrokje?	NT?
0020KER	11	001	1000	BV	1	1	3	25,30	- 2x rbak?, ongeglazuurd, versleten, 1x wand, 1x oortje. Kan ook proto-stg zijn. - 1x bsfragment, geeloranje, matig hard.	LME/VNT
0020KER1	11	001	1000	BV	1	1	1	1,80	- 1x stg, klein wandscherfje, zoutglazuur INW/UITW.	NT
0020MXX	11	001	1000	BV	1	1	2	95,30	- 1x spijker/nagel. - 1x brok indet.	NT?
0021KBW	11	001	1000	BV	1	2	1	24,50	- 1x baksteenfragment, roze/geel, matig hard.	NT
0021KER	11	001	1000	BV	1	2	2	15,20	- 1x rbak, wand, loodglazuur INW/UITW. - 1x rbak/bs-brokje?	NT
0021KER1	11	001	1000	BV	1	2	1	0,40	- 1x ind wit, snipper, witte kern.	MNT/LNT
0021XXX	11	001	1000	BV	1	2	1	4,90	- 1x metaalslakbrokje?	NT?
0022KER	11	001	1000	BV	1	3	1	1,50	- 1x rbak kruimel.	NT?
0022KKP	11	001	1000	BV	1	3	1	4,70	- 2x kleipijpen-steeltje.	MNT/LNT
0022XXX	11	001	1000	BV	1	3	1	16,20	- 1x lijkt om metaalslak, maar is te licht.	NT?
0023KBW	11	001	1000	BV	1	4	1	15,30	- 1x baksteen/dakpan fragment. Oranje, hard.	NT

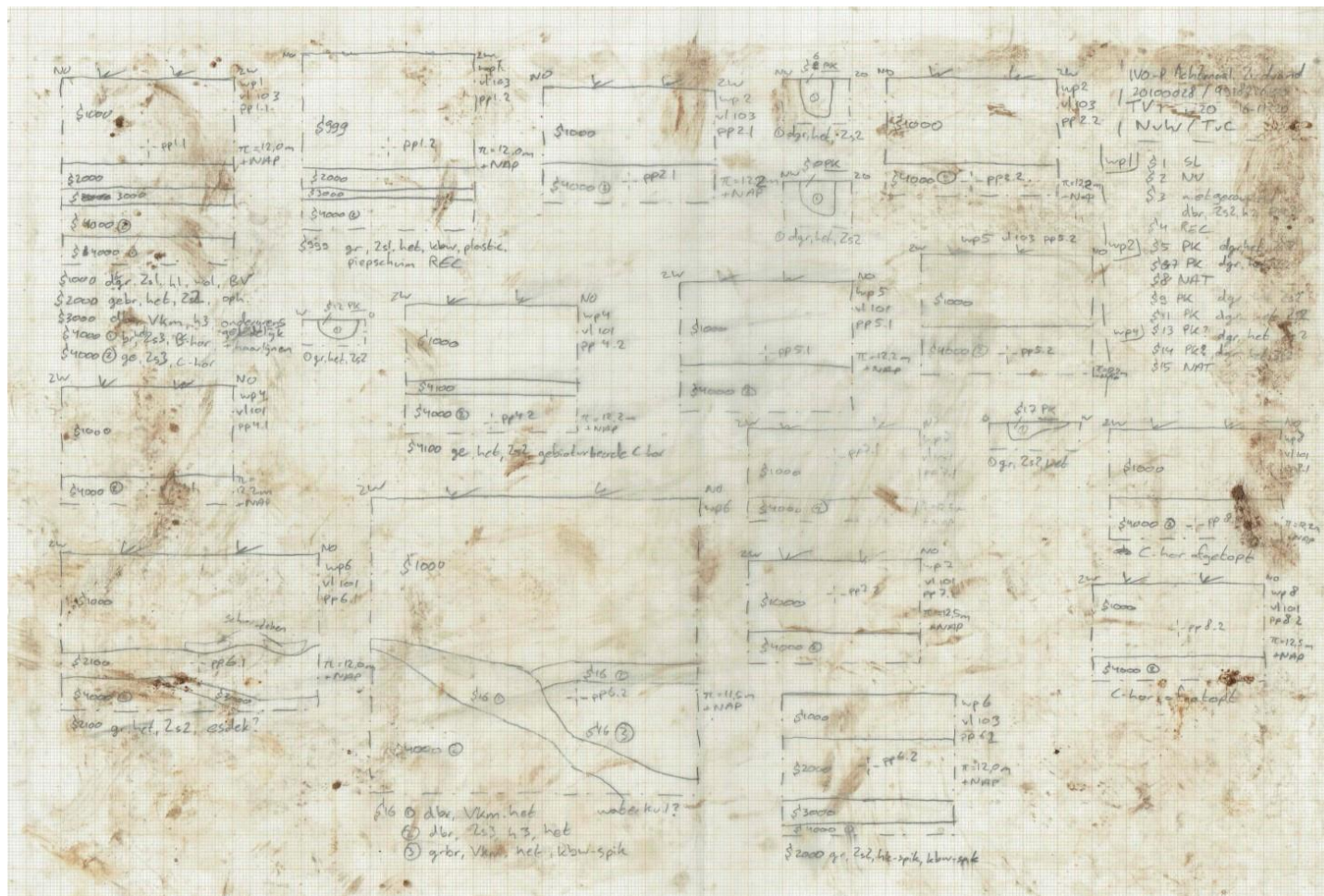
Vnr.	Put	Vlak	Spoor	Spooraard	Vulling	Vak	Aantal	Gewicht	Opmerking	Datering
0023KER	11	001	1000	BV	1	4	1	4,90	- 1x rbak, wand, loodglazuur INW/UITW.	NT
0023KKP	11	001	1000	BV	1	4	1	5,20	- 1x kleipijpsteeltje, onversierd.	MNT/LNT
0024KER	12	001	1000	BV	1	1	1	7,90	- 1x steengoed wandscherf, zoutglazuur (UITW).	NT
0024KER1	12	001	1000	BV	1	1	1	2,30	- 1x rbak wandscherf, loodglazuur INW/UIT.	NT
0024KER2	12	001	1000	BV	1	1	1	1,60	- 1x kleipijp, ketelfragment.	MNT/LNT
0025KER	12	001	1000	BV	1	2	3	52,90	- 3x rbak, 2x oor, 1 x aanzet tot oor, loodglazuur.	NT
0026KER	12	001	1000	BV	1	3	1	12,60	- 1x rbak, wand, loodglazuur (INW).	LME/NT
0026KER1	12	001	1000	BV	1	3	1	7,30	- 1x grijsbakkend, wand.	LME/VNT
0026KKP	12	001	1000	BV	1	3	1	7,00	- 1x kleipijp ketelfragment, geen merken zichtbaar.	MNT/LNT
0026MXX	12	001	1000	BV	1	3	1	23,80	- sterk verroest, iets langwerpig, mogelijk spijker/nagel?	NT?
0027KER	12	001	1000	BV	1	4	1	23,40	- 1x grijsbakkend, wandscherf.	LME/VNT
0027SXX	12	001	1000	BV	1	4	1	15,60	- 1x leisteenfragment.	LME/NT
0028KER	13	001	1000	BV	1	1	1	44,50	- 1x rbak, handvatfragm. van bakpan - r-bak-?, loodglazuur (volledig).	NT
0028KER1	13	001	1000	BV	1	1	1	0,90	- 1x ind wit, wand, crème-kleurige kern.	MNT/LNT
0029KER	13	001	1000	BV	1	2	2	5,60	- 1x rbak, wand, loodglazuur INW/UITW, gat erdoor heen. - 1x bs-kruimel.	NT
0029KKP	13	001	1000	BV	1	2	1	13,60	- 1x ovale kleipijpketel, met zijmeren (2x een wapen? Gouds?)	MNT/LNT
0029SXX	13	001	1000	BV	1	2	1	5,60	- 1x leisteenfragment.	NT
0030KER	13	001	1000	BV	1	4	1	1,50	- 1 rbak, loodglazuur.	NT
0030KKP	13	001	1000	BV	1	4	2	3,00	- 2x ketelfragm.	MNT/LNT
0031KER	14	001	1000	BV	1	4	2	25,70	- 2x rbak, 1x rand, 1x wand, loodglazuur INW.	LME/NT
0031KER1	14	001	1000	BV	1	4	3	12,20	- 3x ind wit, wandscherven, witte kernen.	MNT/LNT
0031KER2	14	001	1000	BV	1	4	1	3,80	- 1x majolica? wandscherf, klein, wit.	VNT/MNT
0031KKP	14	001	1000	BV	1	4	1	11,90	- 1x steelfragmentje. - 1x ketelfragment, incl zijmerk (wapen van Gouda?).	MNT/LNT
0032KER	14	001	1000	BV	1	1	1	5,70	- 1x majolica? Wandfragm. Glazuur bladerd er af.	VNT/MNT
0033KBW	15	001	1000	BV	1	4	3	184,20	- 3x baksteenfragmenten, oranje/bruin, hard.	NT
0034KER	15	001	1000	BV	1	1	2	11,10	- 1x rbak, bodemfragm, loodglazuur met koperox INW. - 1x baksteenbrokje, oranje, hard.	NT
0034KKP	15	001	1000	BV	1	1	2	10,90	- 1x ovale kleipijp-ketel, geen stempels zichtbaar.	MNT/LNT
0035KER	16	001	1000	BV	1	1	1	3,60	- 1x rbak, wandscherf, loodglazuur INW/UIT.	NT
0035KER1	16	001	1000	BV	1	1	2	4,70	- 1x witbak, wand, loodglazuur INW/UITW. - 1x ind wit, witte kern, rand/bodemsplinter.	MNT/LNT

Vnr.	Put	Vlak	Spoor	Spooraard	Vulling	Vak	Aantal	Gewicht	Opmerking	Datering
0036KBW	18	001	1000	BV	1	4	1	19,30	- 1x baksteenfragment, oranje, matig hard/hard.	NT
0036KER	18	001	1000	BV	1	4	2	18,90	- 1x rbak, wand, loodglazuur (INW). - 1x rbak/bs-broekje?	NT
0036KER1	18	001	1000	BV	1	4	1	27,20	- 1x majolica, wandscherf, oranje, blauw, groene versiering, vrij dikke scherf, sterk versleten.	VNT/MNT
0036SXX	18	001	1000	BV	1	4	1	4,30	- 1x leisteenfragment.	NT
0037KBW	17	001	1000	BV	1	1	3	72,20	- 2x baksteenfragment, geel, sterk verweerd, matig hard. - 1x baksteenfragment, oranje, matig hard.	NT
0037KER	17	001	1000	BV	1	1	2	65,80	- 1x grijsbakkend, wand, met loodgazuurstrepen (INW). - 1x rbak, rand, met rechtopstaand oortje? Loodglazuur INW/UITW.	LME/NT
0037KER1	17	001	1000	BV	1	1	2	33,20	- 1x witbak, rand, loodglazuur. - 1x ind wit, wand, crème-kleurige kern.	MNT/LNT
0037KER2	17	001	1000	BV	1	1	1	26,00	- 1x stg, wand, zoutglazuur UITW.	NT
0037KKP	17	001	1000	BV	1	1	1	14,70	- 1x ovale kleipijp-ketel, geen stempels zichtbaar.	MNT/LNT
0038KER	17	001	1000	BV	1	2	1	9,40	- 1x witbak, rand, glazuur INW/UITW, (incl. koperoxide UITW).	NT
0038KER1	17	001	1000	BV	1	2	2	9,10	- 2x industrieel wit, 1x rand, 1x wand, onverierd, witte kern.	MNT/LNT
0038KKP	17	001	1000	BV	1	2	4	14,70	- 2x kleipijpsteelfragmenten. - 2x kleipijp-ketelfragmenten (1x hielmerk, onleesbaar).	MNT/LNT
0039KBW	17	001	1000	BV	1	3	1	20,40	- 1x baksteenfragment, geeloranje, hard.	NT
0039KER	17	001	1000	BV	1	3	2	50,80	- 2x rbak, loodglazuur, sterk versleten (INW/UITW).	NT
0039KER1	17	001	1000	BV	1	3	1	1,90	- 1x porselein? Wand, UITW bruin, INW wit met blauwe lijnversiering.	NT
0039KKP	17	001	1000	BV	1	3	1	0,60	- 1x kleipijpsteelfragmentje.	MNT/LNT
0039MXX	17	001	1000	BV	1	3	1	52,40	- 1x metalen deursluiting? Sterk verroest.	NT
0040KBW	17	001	1000	BV	1	4	1	11,60	- 1x baksteenfragment, oranje, hard baksel.	NT
0040KER	17	001	1000	BV	1	4	2	5,90	- 1x geel baksel, wand ind wit waarvan het glazuur versleten is? - 1x rbak, wand, versleten glazuur?	NT
0040SXX	17	001	1000	BV	1	4	1	8,90	- 1x leisteenfragment.	LME/NT
0041KER	19	001	0999	REC	1		4	58,60	- 4x modern bouw materiaal/aardewerk, waaronder dakpan (oranje), tegel (mintgroen).	REC
0041KER1	19	001	0999	REC	1		1	12,30	- 1x rbak, bodemfragm, versleten loodglazuur (INW).	NT
0042KER	19	001	1000	BV	1	4	1	12,70	- 1x ind wit, rand bord, witte kern.	MNT/LNT
0042KER1	19	001	1000	BV	1	4	1	3,90	- 1x rbak, wandscherf, loodglazuur UITW spaarzaam / IN volledig.	LME/NT
0042KER2	19	001	1000	BV	1	4	1	5,50	- 1x steengoed, wandfragment, zoutglazuur UITW.	NT

Vnr.	Put	Vlak	Spoor	Spooraard	Vulling	Vak	Aantal	Gewicht	Opmerking	Datering
0042PLA	19	001	1000	BV	1	4	1	1,90	- 1x plastic dop vuurpijl.	REC
0043KER	20	001	1000	BV	1	1	1	6,50	- 1x rbak wand, loodglazuur INW/UITW.	NT
0043KER1	20	001	1000	BV	1	1	1	2,80	- 1x ind wit, randscherf witte kern.	MNT/LNT
0043MSLAK	20	001	1000	BV	1	1	1	10,60	- 1x klein brokje slak.	-
0044KER	20	001	1000	BV	1	4	1	4,50	- 1x rbak, wand, loodglazuur INW.	LME/NT
0045KER	20	001	0031	GR	1		1	8,70	- 1x stg, wand, zoudglazuur UITW, pantermotief.	NT

Bijlage 10. Profieltekeningen en beschrijvingen

Tekenvel 1

Tekenvel 2

